

विश्वासीहरूका निम्ति लेखिएको
पवित्र बाइबलको टिप्पणी

तीतसलाई लेखिएको
प्रेरित पावलको पत्रको
टिप्पणी

विलियम म्याक डोनाल्ड

Title of the English Original:

Believer's Bible Commentary by William MacDonald

Indian Publisher of the English Original:

**Authentic Media, Medchal Road, Suchitra Junction,
Secunderabad – 500 067, India**

ISBN of the English Original: ISBN 9789381905593

Copyright of the English Original: © 1995 by Christian
Mission in Many Lands, Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Copyright of the Nepali translation: © 2015 by Christian
Mission in Many Lands, , Inc. P.O. Box 13, Spring Lake,
NJ 07762, USA www.cmml.us

Publisher of the Nepali translation:

जीवन मार्ग प्रकाशन
पी.ओ. बॉक्स नं. २३
पी.ओ. कालिम्पोङ्ग - ७३४३०१
दार्जीलिङ्ग, पश्चिम बंगाल
भारत

Printed at:

तीतसलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्र

भूमिका

‘यो पत्र निक्कै छोटो छ; तर यो पत्र इसाई शिक्षाको सारतत्त्वगर्भित उच्च रचना हो, जसमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले इसाई जीवनको विषयमा जान्नुपर्ने र इसाई जीवन जिउनको निम्ति आवश्यक हुने सबै कुराहरू समावेश गरिएका छन् ।’

श्री मार्टिन लुथर

१) कानुनमा त्यसको अद्वितीय स्थान

यस ‘ज्ञानोदयी’ एक्काइसौं शताब्दीमा जिउने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति वरिष्ठ प्रेरित पावलले दुई हजार वर्ष अघि एउटा अपरिचित टापुमा सेवारग भएका अल्प-परिचित मिशनरीलाई लेखेको, तीनवटा छोटो अध्यायहरू भएको यस पत्रको सम्बन्ध र महत्त्व अझ के हुन सक्थ्यो होला त ? मानौं, यदि यस पत्रमा लेखिएका वचनहरू पावलको मात्र रचना भएदेखि साँच्चै केवल मण्डली-इतिहासमा शौक भएका व्यक्तिहरू र इसाईधर्मको शुरूको विषयमा डिग्री गर्नेहरूले यस पत्रमा चासो लिनेथिए ।

यो पत्र पावलको रचना हो भन्ने कुरा अधिक उदारवादीहरू, यी विचाराहरू स्वीकार गर्न पनि तयार छैनन् ।

यस पत्रमा पावलले लेखेका वचनहरू मात्र कहाँ छन् र; होइन नि ! यस पत्रमा लेखिएका सबै शब्दहरू पवित्र आत्माले सिकाउनुभएका शब्दहरू हुन् । अनि यही कारणले गर्दा यस पत्रको योगदान ठूलो छ; अरू कुनै लेख वा पुस्तकले यसको पूर्ति गर्न सक्दैन-सकदैन । एल्डरहरूको विषयमा जुन शिक्षा तिमोथीलाई लेखिएको पहिलो पत्रमा पेश गरिएको छ, त्यस शिक्षाले यहाँ तीतसको पत्रबाट पुष्टि र समर्थन पाएको छ । कुरा दोहोरिएको देखिन्छ । तर याद गर्नुहोस्: जब परमेश्वरले पवित्र बाइबलमा केही कुरा दोहोर्‍याउनुहुन्छ, तब यो अर्थहीन हुँदैन, तर त्यस कुरामा ठूलो महत्त्व हुन्छ । विशेष गरी पुरानो नियममा जब कुनै विषय दोहोरिएको छ, तब यस विषयमा परमेश्वरको इच्छा के थियो भने, उहाँका जनहरूले कुनै आधारभूत नियमहरू जानून्-बुझून् र त्यसको अर्थ पक्रून् भन्ने उहाँको मनसाय थियो । दोहोरिएको कुराको विषयमा खास जोड यसैमा छ ।

तीतस २:११-१४ पदको खण्ड यस पत्रको सबैभन्दा प्रिय मानिएको खण्ड होला, जुन खण्डको सन्तुलित शैलीमा आफ्नो विशेष मिठास हुन्छ, साथै यस खण्डले अनुग्रहको शिक्षाको मान बढाइदिन्छ ।

२) त्यस पत्रको लेखकको विषयमा पाइने जानकारी

तीतसलाई लेखिएको यस पत्रको लेखक को थिए ? यसको विषयमा हामीले 'पास्टरीय पत्रहरू'को भूमिकामा कुरा स्पष्ट पारिसक्यौं; यसकारण कृपा गरी तपाईंले त्यस ठाउँमा हेर्नुहोला र त्यसको जानकारी प्राप्त गर्नुहोला ।

३) त्यस पत्रको लेखे मिति

तीतसको पत्र र तिमोथीको पहिलो पत्रको विषयवस्तु र शब्द-रचनामा उस्तै-उस्तै भएका हुनाले बाइबलका अनुदार विद्वान्हरूले के अनुमान

लगाएका छन् भने, यी दुवै पत्रहरू एकै समयमा लेखिएको हुनुपर्छ; अथवा हुन सक्छ, तीतसको पत्रचाहिँ तिमोथीको पहिलो पत्र लेखिएको थोरै समयपछि लेखिएको हुनुपर्छ। जे होस्, समयको हिसाबले तीतसको पत्र तिमोथीको पहिलो र तिनको दोस्रो पत्रको बीचमा आएको छ। तीतसको पत्रको लेखे मिति तिमोथीको दोस्रो पत्रको अगाडि भएको हुनुपर्छ। यस पत्रको लेखे निश्चित मिति दिन नसके ता पनि इस्वी संवत् ६४ सालदेखि ६६ सालभित्रको समय बढी सम्भव भएको देखिन्छ। अनि हुन सक्छ, यो पत्र म्यासिडोनियामा लेखियो।

४) सन्दर्भ र विषयवस्तु

तीतसको पत्र, तिमोथीका पहिलो र दोस्रो पत्र – यी तीनवटा पास्टरीय पत्रहरूमा कुन-कुन विषयवस्तु साभ्रा छन्, सो कुरा तपाईंले पास्टरीय पत्रहरूको भूमिकामा हेर्नुहोला। तर तीतसको पत्रमा एउटै विषयवस्तु विशेष छ। ख्रीष्ट-विश्वासीले आफ्नो भक्तिको जीवनले र आफ्ना सुकर्महरूले कसरी अनुग्रहको शिक्षालाई सिँगार्नुपर्छ, सो कुराको अति उत्तम संक्षिप्त सार यस पत्रमा प्रस्तुत गरिएको छ। आज धेरैजना छन्, जसले अनुग्रहको शिक्षा मन पराउँछन्, तर तिनीहरूले आफ्नो विश्वास न सुकर्महरूबाट, न भक्तिपूर्ण जीवनबाट प्रकट गर्न रुचाउँछन्; किन होला नि? यस प्रकारको व्यवहार ठीक छैन, तर सरासर गलत हो। साँचो अनुग्रह भनेको के हो, सो तिनीहरूले बुझेका छैनन्, कि के हो?

पावलले यस पत्रको विषयवस्तु यसरी व्यक्त गरेका छन्: 'यो विश्वासयोग्य वचन हो, अनि म यो चाहन्छु: तिमिले निरन्तर यी कुराहरूमा जोड देऊ, कि जस-जसले परमेश्वरमा विश्वास गरेका छन्, उनीहरूले असल कामहरूमा लागि रहने कुरामाथि ध्यान दिऊन्' (तीतस ३:८^क)।

रूपरेखा:

खण्ड १) तीतस १:१-४: अभिवादन

खण्ड २) तीतस १:५-९: स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूको योग्यता

खण्ड ३) तीतस १:१०-१६: क्रेटका मण्डलीहरूको भूलचूक के थियो ?

खण्ड ४) तीतस २:१-१५: स्थानीय मण्डलीले कायम राख्नुपर्ने अभ्यास के हो ?

खण्ड ५) तीतस ३:१-११: क्रेटका स्थानीय मण्डलीहरूलाई दिइएका अर्तीहरू

खण्ड ६) तीतस ३:१२-१५: समाप्ति

तीतसलाई लेखिएको प्रेरित पावलको पत्रको टिप्पणी

खण्ड १) तीतस १:१-४:

अभिवादन

तीतस १:१: पावलचाहिँ परमेश्वरको दास र येशू ख्रीष्टको प्रेरित थिए । परमेश्वरको दास भनाले तिनी सृष्टिको सर्वोच्च मालिकको कमारा भएका बुझिन्छ । अनि येशू ख्रीष्टको प्रेरितको रूपमा तिनी सर्वाधिकारी प्रभुको राजदूत थिए । पहिलो उपाधिले तिनको दीनता र अधीनता देखाउँछ भने दोस्रो उपाधिले तिनको अधिकार प्रस्तुत गर्छ । परमेश्वरको दास हुनुचाहिँ पावलको व्यक्तिगत समर्पणको फल थियो । तर तिनी येशू ख्रीष्टको प्रेरित हुनुमा परमेश्वरको नियुक्ति थियो ।

परमेश्वरका चुनिएकाहरूको विश्वासको वृद्धि गराउनु र सत्यताको पहिचान दिनु पावलको प्रेरितिक सेवकाइका लक्ष्यहरू थिए । चुनिएका-हरूको विश्वास बढाउने सिलसिलामा तिनले पहिले उनीहरूलाई

विश्वासमा ल्याउनुपरेको थियो अर्थात् उनीहरू पहिले प्रभु येशूकहाँ फर्कनुपरेको थियो । अनि उनीहरूले मुक्ति पाएपछि तिनले उनीहरूलाई डोहोस्चाउँदै र अधि बढाउँदै उनीहरूलाई खीष्ट येशूमाथिको विश्वासमा स्थापित गर्नुपरेको थियो । सत्यताको पहिचान बढाउने वाक्यको अर्थ यही हो । यसकारण हामी भन्न सक्छौं कि प्रेरित पावलको सेवकाइमा दुईवटा मुख्य बुँदाहरू थिए: एक, सुसमाचारको प्रचार, अनि दुई, शिक्षा दिने काम । सुसमाचार-प्रचारको कामले परमेश्वरका चुनिएकाहरूलाई विश्वासमा ल्याउँछ भने, शिक्षाले सत्यताको सम्बन्धमा उनीहरूको ज्ञान बढाउँछ । तिनका यी दुईवटा सेवाहरूमा यी दुईवटा उद्देश्यहरू थिए । यो मत्ती २८:१९-२० पदको प्रतिध्वनि हो: हामीले सारा संसारका सबै जातिका मानिसहरूलाई सुसमाचार प्रचार गर्नुपर्छ; अनि खीष्ट येशूले आज्ञा गर्नुभएका सबै कुराहरू तिनीहरूलाई पालन गर्न सिकाउनुपर्छ ।

अब परमेश्वरका चुनिएकाहरूको विश्वासको कुरा आयो; किनभने उनीहरूको विश्वास बढाउन पावलको प्रेरितिक बोलावट भएको थियो । यहाँ प्रेरित पावलले हाम्रो सामु चुनाउको शिक्षा पेश गरेका छन् । यसो गरेकोमा तिनी क्षमाप्रार्थी छैनन् । पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलका शिक्षाहरूमा प्रायः योजस्तो कुनै शिक्षा नै छैन, जसको विषयमा भ्रम, मतभेद, वाद-विवादहरू खूब चलेका हुनाले मानिसहरूको दिमाग निक्कै तात्थ्यो । संक्षेपमा चुनाउको शिक्षा यस प्रकारको छ: परमेश्वरले कुनै मानिसहरूलाई संसारको उत्पत्ति हुनुभन्दा अगाडि खीष्टमा छुनुभयो । यस चुनाउमा उहाँको अन्तिम उद्देश्य यस्तो छ: उनीहरू उहाँको सामु पवित्र र निर्दोष हुनु हो (एफेसी १:४)^{१)} ।

परमेश्वरका चुनिएकाहरूलाई विश्वासमा ल्याउने र उनीहरूमा सत्यताको पहिचान बढाउँदै लाने आफ्नो प्रेरितिक सेवकाइको परिचय गरेपछि पावलले यसमा अभै एउटा कुरा थप्छन्: यो सत्यताको ज्ञान भक्तिअनुसारको हुन्छ र हुनुपर्छ । खीष्टीय विश्वासमा साँचो पवित्रता हुनुपर्छ; त्यसले मानिसहरूमा व्यावहारिक भक्ति पैदा गर्न सक्नुपर्छ । विश्वासको स्वच्छताले हामीबाट पवित्र जीवनको माग गर्छ । जुन

प्रचारकको विषयमा 'ती प्रचारक प्रवचन-मञ्चमा उभिँदा हामीलाई सुनौं, अभै कति सुनिरहौं भन्ने इच्छा हुन्छ, तर तिनले त्यो मञ्च छोडेपछि हामी तिनको जीवनदेखि विरक्त भई हामीलाई तिनी फेरि कहिल्यै त्यस मञ्चमा नउभून् भनेजस्तो हुन्छ' भन्ने कुरा भनिन्छ, यस प्रचारकको चरित्रचाहिँ ख्रीष्टीय विश्वाससित अलिकति पनि नमिल्ने असङ्गत चरित्र हो ।

तीतस १:२: पावलको प्रेरितिक सेवकाइमा तेस्रो मुख्य बुँदा पनि छ ।
क) सुसमाचार प्रचारको काम तिनको पहिलो काम थियो, जुन कामले परमेश्वरका चुनिएकाहरूमा विश्वास पैदा गर्छ । अनि **ख)** शिक्षा दिने काम तिनको दोस्रो काम थियो, जुन शिक्षाले परमेश्वरका चुनिएकाहरूमा सत्यताको पहिचान बढाउने काम गर्छ । अनि **ग)** परमेश्वरका चुनिएका-हरूको बीचमा उनीहरूलाई भविष्यको विषयमा आशा दिलाउने सेवा थियो, जसरी यस पदमा लेखिएको छ: 'अनन्त जीवनको आशामा ।'

नयाँ नियममा अनन्त जीवनचाहिँ कि त वर्तमान सम्पत्ति, कि त भविष्यको आशाको रूप लिन्छ । अनि त्यस आशामा अनिश्चित हुने कुरा केही पनि छैन । जुन घडीमा हामीले ख्रीष्ट येशूमाथि व्यक्तिगत प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा विश्वास गर्छौं, त्यस घडीदेखि हामीसँग अनन्त जीवन छ (यूहन्ना ५:२४) । अनि त्यस बेलादेखि हामी उहाँको त्राणात्मक कामले कमाएका सबै आशिषहरूका उत्तराधिकारी भएका हुन्छौं; तर जबसम्म हामी स्वर्ग, हाम्रो घरमा आइपुग्दैनौं, तबसम्म हाम्रो अनुभव अधूरा रहनेछ, र हामीले यी सबै आशिषहरू व्यावहारिक तवरले पूरा उपभोग गर्न पाउनेछैनौं । अनि अनन्त जीवनको आशाको कुरा यस प्रकारको छ: हामी अनन्त जीवनको अन्तिम चरणको बाटो हेर्छौं, जब हामीले आफ्ना महिमित शरीर धारण गर्नेछौं र जब हामी अनन्त-अनन्तसम्म पाप, रोग, शोक, दुःख, कष्ट र मृत्युदेखि मुक्त हुनेछौं (फिलिप्पी ३:२०-२१; तीतस ३:७) ।

यो आशा सुनिश्चित हुन्छ, किनभने परमेश्वरले यो प्रतिज्ञा गर्नुभएको हो । भूट बोल्न नसक्नुहुने परमेश्वरको वचनभन्दा सुनिश्चित कुरा अरू केही पनि छैन । उहाँलाई छल गर्न सकिँदैन र उहाँ कसैको छल गर्नुहुन्न । यसकारण उहाँले भन्नुभएको कुरामाथि विश्वास गर्नुमा कुनै खतरा छैन ।

वास्तवमा, आफ्नो सृष्टिकर्तामाथि विश्वास राख्नुचाहिँ हामीजस्तो सृष्टि गरिएको कमजोर प्राणीका निम्ति अर्भै समभदार कुरा अरू के हुन सक्छ त ?

संसारको शुरु हुनुभन्दा अर्थात् समयचक्र चलनुभन्दा अघि परमेश्वरले अनन्त जीवनको प्रतिज्ञा गर्नुभयो । यस वाक्यको अर्थ दुई प्रकारको हुन सक्छ । पहिले, अनादिकालमा परमेश्वरले प्रभु येशूमाथि विश्वास गर्नेहरू सबैलाई अनन्त जीवन दिने पूर्वनिर्णय गर्नुभयो । अनि जुन कुरा उहाँले पूर्वनिर्धारित गर्नुभयो, त्यो कुरा उहाँको प्रतिज्ञा हुन गयो । अथवा दुई, मुक्तिको वाचामा समावेश गरिएका सबै आशिषहरू उत्पत्ति ३:१५ पदमा मसीहको विषयमा गरिएको प्रथम प्रतिज्ञामा बीउको रूपमा हालिएका थिए । योचाहिँ समय मानिएका सबै युगहरू शुरु हुनुभन्दा अघिको कुरा थियो ।

तीतस १:३: ठीक समयमा परमेश्वरले अनन्त जीवनको महिमित योजना प्रकट गर्नुभयो, जुन योजना उहाँले अनादिकालमा रचनुभयो । पुरानो नियमको समयमा उहाँले यो कुरा पूरा प्रकट गर्नुभएन । त्यस बेलाका विश्वासीहरूसँग मृत्यु पार परलोकको जीवनको विषयमा स्पष्ट ज्ञान थिएन, तर एउटा धमिलो दर्शन मात्र थियो । तर मुक्तिदाता प्रभुको पहिलो आगमनले यो अस्पष्टता हटाइदियो । २ तिमोथी १:१० पदअनुसार उहाँले सुसमाचारद्वारा जीवन र अमरता ज्योतिमा ल्याउनुभयो । अनि हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको आज्ञाअनुसार यो सुसमाचार पावल र अरू प्रेरित-हरूद्वारा प्रचार गरियो, जुन प्रेरितहरू प्रभु येशूको महान् आज्ञाप्रति आज्ञाकारी भए ।

तीतस १:४: अब यस पत्रको प्रापकको कुरा आयो । ती प्रापक तीतस थिए, जो साभा विश्वासअनुसार पावलको साक्खै छोरा थिए । तर खास गरी तीतस को थिए? पावलका तीनवटा पत्रहरूबाट उनको जीवनीका केही टुक्राटुक्राहरू मात्र भेटिन्छन्, जस्तै: उनको जन्म र जाति-अनुसार उनी ग्रीक थिए (गलाती २:३) । अनि हुन सक्छ, पावलको

सेवकाइद्वारा उनले प्रभु येशूमाथि विश्वास गरे, र उनको नयाँ जन्म भयो होला (तीतस १:४) ।

त्यस बेलाको कुरा हो । गलातीको पत्रको २: अध्याय र प्रेरितको पुस्तकको १५: अध्यायअनुसार साँचो सुसमाचारको सम्बन्धमा निक्कै ठूलो वादविवाद चलिरहेको थियो । एक पट्टि प्रेरित पावल थिए र तिनको साथमा उनीहरू पनि थिए, जसले मुक्तिचाहिँ कामविना सितैमा पाइने अनुग्रहको फल हो भन्ने शिक्षा सिकाउँथे । अर्को पट्टि यहूदीवादी थिए, जसले परमेश्वरको राज्यको सच्चा नागरिक हुनलाई खतनाको प्रचार गर्थे, जुन कुरासित मोशाको व्यवस्था पालन गर्ने बाध्यता जोडिएको थियो । अनि यस वादविवादमा तीतस नजिररूपी उदाहरण बने । किनकि पावल र बर्नाबासले उनलाई साथमा यरूशलेममा लगे, जहाँ प्रेरितहरू र एल्डरहरूको महासभा चल्दैथियो (गलाती २:१) । अनि त्यस सभाको फैसलाअनुसार तीतसजस्तो अन्यजातिको मानिसका निम्ति मुक्ति पाउन उसको खतना हुनुपर्दैन; उसले यहूदीहरूका नियमहरू र रीतिहरू पालन गर्नुपर्दैन (प्रेरित १५:११) । मुक्ति पाउनलाई न अन्यजातिका मानिसहरू यहूदी हुनुपर्‍यो, न यहूदीहरू अन्यजाति हुनुपर्‍यो । बरु प्रभु येशूमाथि विश्वास गरेको कारणले यहूदीहरू र अन्यजातिका मानिसहरू दुवै ख्रीष्टमा एउटा नयाँ सृष्टि पो भए ।

त्यसपछि तीतस पावलका धेरै मूल्यवान् सहकर्मी भए, जसले कोरिन्थमा र क्रेटमा पनि त्यहाँका विश्वासीहरूको समस्या समाधान गरे । प्रेरित पावलले उनलाई पहिले एफेससबाट कोरिन्थमा पठाए, जहाँ उनले त्यस स्थानीय मण्डलीमा शैक्षिक र नैतिक भूलहरू सुधारुपरेको थियो । केही समयपछि तीतस म्यासिडोनियामा फेरि पावलसँग मिले । कोरिन्थका विश्वासीहरूको विषयमा तीतसको प्रतिवेदन सुनेर पावल अति खुशी भए; किनभने तिनीहरूले तिनका प्रेरितिक अर्तीहरू स्वीकार गरे (२ कोरिन्थी २:१२-१३; २ कोरिन्थी ७:५-७ र १३-१६) । अनि म्यासिडोनियाबाट पावलले तीतसलाई फेरि दोस्रो पल्ट कोरिन्थमा पठाए – यसपालि यरूशलेमका गरिब पवित्र जनहरूका निम्ति चन्दा

उठाउनलाई (२ कोरिन्थी ८:६ र १६-१७ र २ कोरिन्थी १२:१८) । २ कोरिन्थी ८:२३ पदमा पावलले कोरिन्थीहरूलाई 'मेरो सहभागी र तिमीहरूको सम्बन्धमा मेरो सहकर्मी' भनेर उनको परिचय दिए। अनि तीतससँग पावल कहिले क्रेटमा गएका थिए, सो कुरामा हामी सुनिश्चित छैनौं। तर सर्वमान्य धारणाअनुसार यो त पावल रोममा पहिलो पल्ट कैदी भएर त्यहाँबाट रिहा भएपछि भएको थियो।

तीतसको विषयमा अन्तिम कुरा हामी २ तिमोथी ४:१० पदमा पढ्छौं। पावल रोममा दोस्रो पल्ट कैदी भएको बेलामा उनी तिनीसँग त थिए; तर त्यसपछि तीतस डाल्मातिया गएको कुरा लेखिएको छ। डाल्मातियाचाहिँ वर्तमान यूगोस्लेभिया हो। पावलले तीतसलाई त्यहाँ पठाएको सम्भव देखिन्छ। तर यस पदमा पावलको मनमुद्रा कस्तो थियो? त्यो त प्रायः एकलो र परित्यक्त व्यक्तिको मनमुद्रा भएको देखिन्छ।

अनि तीतस १:४ पदमा आएर प्रेरित पावलले तीतसलाई साभा विश्वासअनुसार तिनको साक्खै छोरा भन्छन्। हुन सक्छ, तीतस प्रभुकाहाँ फर्कनुमा पावलको हात थियो; तर त्यो नहुनु पनि सम्भव छ। किनभने १ तिमोथी १:२ पदमा पावलले तिमोथीलाई पनि विश्वासमा तिनको साक्खै छोरा भनेका छन्। तर तिमोथीसँग पावलको पहिलो भेटमा तिमोथी अघिबाट प्रभुको चेला भइसकेका थिए (प्रेरित १६:१)। यसकारण यस वाक्यको अर्थ हामी कुन प्रकारले बुझ्नु असल होला? तीतस र तिमोथी, यी दुईजना जवानहरूमा पावलले आफ्नै जस्ता आत्मिक सद्गुणहरू देखे होलान्, र ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवामा पावल र उनीहरूको बीचमा बुबा-छोराको घनिष्ठ सम्बन्ध थियो।

पावलले आफ्नो जवान स्थानापन्न सहकर्मीलाई अनुग्रह, कृपा र शान्तिको अभिवादन टक्काउँछन्। यस सन्दर्भमा अनुग्रहचाहिँ जीवन र सेवकाइका निम्ति चाहिने ईश्वरीय शक्ति हो। अनि कृपा त्यो दया हो, जुन दयाले तीतसको नितान्त आवश्यकता पूर्ति गर्छ। अनि शान्तिचाहिँ

हामीलाई प्रतिकूल परिस्थितिहरूमा हामीलाई आफ्नो पक्राउमा पार्न खोज्ने चिन्ताफिक्री, डरत्रास र मनको हडबडाहटदेखि मुक्त गर्छ ।

यी आशिषहरू परमेश्वर पिता र हाम्रा मुक्तिदाता प्रभु येशू ख्रीष्टबाट आउँछन् । अनुग्रह, कृपा र शान्ति दुवै पिता र पुत्रबाट बराबर आउँदा रहेछन् । यसबाट परमेश्वरको आत्माले पिता र पुत्रको समानताको सम्पूर्णता सङ्केत गर्न खोज्नुभयो ।

खण्ड २) तीतस १:५-९: स्थानीय मण्डलीका एल्डरहरूको योग्यता

तीतस १:५: पावलले क्रेट छोडेको बेलामा कति कुराहरू मिलाउन बाँकी नै थिए। भूटा शिक्षकहरूको मुख बन्द गर्नु बाँकी थियो। त्योभन्दा बढ्ता स्थानीय मण्डलीहरूमा आत्मिक अगुवाहरूलाई निर्धारित गर्नु आवश्यक थियो। तिनले तीतसलाई यी कुराहरू मिलाउन त्यहाँ छोडे।

शुरुमा क्रेटमा इसाई विश्वास कसरी पुग्यो, सो कुरा हामीलाई थाहा छैन। पेन्टेकोष्टको दिनमा यरूशलेममा पत्रुसको मुखबाट सुसमाचार सुन्ने कुनै क्रेटीहरू थिए (प्रेरित २:११)। हुन सक्छ, तिनीहरू सुसमाचार लिएर फर्के; अनि पछि त्यहाँ स्थानीय मण्डलीहरू स्थापित भए। यो हाम्रो अनुमान मात्र हो।

अनि पावल तीतससँग कहिले क्रेटमा गए? यसको विषयमा कुनै निश्चित कुरा भन्न सकिँदैन। हामीलाई थाहा छ, कि कैदीको रूपमा पावललाई बोकिराखे, रोमतर्फको समुद्र-यात्रा गर्दै गरेको पानीजहाज क्रेटमा रोक्‍यो (प्रेरित २७:१२)। तर त्यस बेलाका परिस्थितिहरू पावलका निम्ति त्यहाँका मण्डलीहरूको बीचमा सेवकाइ गर्न अनुकूल थिएनन्। प्रेरितको पुस्तकमा पावल क्रेटमा गएको अरू कुनै बयान छैन। यसकारण प्रायः अनुमान गरिन्छ, कि रोममा पावलको पहिलो कैदपछि

तिनी त्यहाँ गएका हुनुपर्ला । बाइबलमा यस कुराको भेद पत्ता लगाउन पावलका लेखहरूमा यता-उता दिइएका सन्दर्भहरूमा सहारा लिएर हामीले पावलको निम्न यात्रा-क्रम पुनः कल्पना गर्न सक्छौं:

वर्तमान समयको पश्चिम टुर्की भएको एशियातर्फको यात्रामा पावलले इटालीबाट समुद्र-यात्रा शुरु गरे, र यसरी तिनी क्रेटमा पुगे । तीतसलाई क्रेटमा छोडेर तिनी एफेससमा गए, जुन एफेसस शहरचाहिँ त्यस समयमा एशियाको राजधानी थियो (तीतस १:५) । अनि एफेससमा पावलले आफ्नो बदलीमा तिमोथीलाई नियुक्त गरे, जसले त्यस मण्डलीभित्र पसेका शैक्षिक भ्रमहरू सुधार गर्नुपर्‍यो (१ तिमोथी १:३-४) । त्यसपछि एजियन समुद्र पार गरेर तिनी म्यासिडोनिया गए । यसरी भ्यालखानाबाट रिहा भएपछि तिनले फिलिप्पी जाने आफ्नो अभिप्राय पूरा गरे (फिलिप्पी १:२६) । अन्तमा, तिनी ग्रीसको दक्षिण-पश्चिममा अवस्थित भएको निकोपोलिस शहर गए, जहाँ तिनले हिउँदको जाडो समय बिताउन चाहे, अनि जहाँ तीतसले तिनलाई फेरि भेट्नेछन् भन्ने तिनको आशा थियो (तीतस ३:१२) ।

ख्रीष्ट-पूर्व आठौँ शताब्दीमा जिउने कवि श्री होमरको जमानामा क्रेटमा नब्बे-सयवटा शहरहरू भएका थिए । अनि तीमध्ये कति शहर-हरूमा पछि स्थानीय मण्डलीहरू स्थापित भए । एक-एक मण्डलीमा जिम्मेवार एल्डरहरूलाई नियुक्त गर्नु आवश्यक थियो ।

एल्डरहरू

नयाँ नियमको अर्थमा एल्डरहरू परिपक्व ख्रीष्ट-विश्वासीहरू हुन्, जुन पुरुषहरूको चरित्र प्रशंसनीय छ । तिनीहरूचाहिँ स्थानीय मण्डलीका आत्मिक अगुवाहरू हुन् । एल्डर भन्ने नामले सङ्केत गरेभैं तिनी आत्मिक परिपक्व पुरुष हुनुपर्छ । एल्डर भन्ने शब्द 'प्रेस्बुटेरोस' भन्ने ग्रीक-शब्दबाट अनुवाद गरिएको छ । यस सम्बन्धमा अर्को ग्रीक-शब्द पनि छ: 'एपिस्कोपोस', जसको अनुवाद बिशप, अध्यक्ष/धर्माधिकारी, निरीक्षक

भएको छ । यस शब्दले पनि एल्डरहरूलाई सङ्केत गर्छ, जुन एल्डरहरू प्रभुका उप-गोठाला भई परमेश्वरको बगाललाई हेरचाह गर्छन् ।

सर्वमान्य हिसाबले एल्डरहरू र बिशपहरू भन्नु एउटा कुरा हो । किनकि यी दुईवटा शब्दले एकै व्यक्तिलाई सङ्केत गर्छन् । यसको स्पष्टीकरण यस प्रकारको छ: प्रेरित २०:१७ पदमा पावलले एफेससका एल्डरहरूलाई बोलाए, तर २०:२८ पदमा आएर तिनले उनीहरूलाई हेरचाह गर्ने अध्यक्षहरू/धर्माधिकारीहरू भनेर सम्बोधन गरे । ग्रीकमा प्रेरित २०:१७ पदमा 'प्रेस्बुटेरोस' र २०:२८ पदमा 'एपिस्कोपोस' भन्ने शब्द छ । अनि १ पत्रस ५:१-२ पदमा उस्तै कुरा छ, जहाँ पत्रसले यी दुईवटा शब्दहरू एकै अर्थमा प्रयोग गरे । १ तिमोथी ३: अध्यायमा 'बिशप'का निम्ति हुनुपर्ने योग्यताहरू र तीतस १: अध्यायमा एल्डरहरूका निम्ति हुनुपर्ने योग्यताहरू उस्ता-उस्तै हुन् ।

अब 'बिशप' भन्ने शब्दको आधुनिक प्रयोगको कुरा आयो: बिशप-चाहिँ एउटा जिल्ला वा धर्मप्रदेशका मण्डलीहरूलाई हेरचाह गर्न ती मण्डलीहरूमाथि नियुक्त भएका उच्च धर्माधिकारी हुन् । तर नयाँ नियमको अर्थमा बिशपको स्थान र काम कहिल्यै यस्तो भएको छैन । बाइबलीय तरिकाअनुसार एउटा मण्डलीमा केही बिशपहरू हुन्थे; तर केही मण्डलीहरूमाथि एकै बिशप नियुक्त भएको कुरा भएको छैन ।

एल्डर र आधुनिक पास्टरको बीचमा पनि भिन्नता छ । हिजोआजचाहिँ प्रचार गर्नु, शिक्षा दिनु र पवित्र विधिहरू सुसम्पन्न गर्नु प्रायः पास्टरको जिम्मेवारी हो । सर्वविदितै छ, कि शुरुको मण्डलीमा यस किसिमको पास्टर थिएन । शुरुका मण्डलीहरू अति साधारण थिए; तिनमा पवित्र जनहरू, बिशपहरू र डिकनहरू मात्र हुन्थे (फिलिप्पी १:१); बस यति । दोस्रो शताब्दीदेखि मात्र धर्माधिकारी-वाद शुरु भएको हो ।

नयाँ नियमको अर्थमा पास्टर हुने वरदानचाहिँ बौरिउठ्नुभएको र स्वर्गारहोण हुनुभएको ख्रीष्ट येशूले कसै-कसलाई सेवाका निम्ति प्रधान गर्नुभएका विशेष वरदानहरूमध्ये एउटा हो; पवित्र जनहरूलाई बनाउँदै लैजान र सेवाको कामका निम्ति तयार पार्न त्यस वरदानको काम हो

(एफेसी ४:११-१२) । धेरै दृष्टिकोणहरूबाट पास्टर र एल्डरको काम एउटै हो । किनभने परमेश्वरको बगाललाई चराउनु नै पास्टर र एल्डर दुवैजनाको बोलावट हो । तर पवित्र बाइबलमा पास्टर र एल्डर कहिल्यै एकै कुरा भएन । पास्टरको सेवकाइ ठाउँ-ठाउँमा भ्रमण गरेर शिक्षादीक्षा गर्ने सेवकाइ हुनु सम्भव छ; तर एल्डरहरू प्रायः एउटै स्थानीय मण्डलीमा स्थायी रूपले सेवारत हुन्छन् ।

पवित्र बाइबलमा एल्डरहरूका निम्न कार्यभारहरूको विस्तृत जानकारी छ, जस्तै:

- क) प्रेरित २०:२८; १ तिमोथी ३:५; १ पत्रुस ५:२: एल्डरहरूले प्रभुको मण्डलीको गोठाला र हेरचाह गर्छन् ।
- ख) प्रेरित २०:२९-३१: उनीहरूले सधैं सतर्क रहेर मण्डलीलाई भित्र-बाहिरबाट आउने हमलाहरूदेखि जोगाउनेछन् ।
- ग) १ थेस्सलोनिकी ५:१२; १ तिमोथी ५:१७; हिब्रू १३:७ र १७; १ पत्रुस ५:३: उनीहरूले विश्वासीहरूलाई नेतृत्व, अगुवाइ र शासन त गर्छन्, तर तिनीहरूलाई हाँकेर होइन, डोहोस्वाएर नै ।
- घ) १ तिमोथी ५:१७; तीतस १:९-११: उनीहरूले वचन प्रचार गर्छन्, खाँटी शिक्षा दिन्छन् र विरोधीहरूलाई खण्डन गरेर कायल पार्छन् ।
- ङ) प्रेरित १५:५-६; प्रेरित १६:४: उनीहरूले शैक्षित र नैतिक मामिलाहरूमा मध्यस्थ र निर्णायकको भूमिका खेल्छन् ।
- च) हिब्रू १३:७; १ पत्रुस ५:३: उनीहरूको जीवन बगालका निम्ति उदाहरणीय हुन्छ ।
- छ) गलाती ६:१: उनीहरूले कुनै अपराधमा परेको भाइबहिनीलाई सङ्गतिमा पुनर्स्थापना गर्ने कोशिश गर्छन् ।
- ज) हिब्रू १३:१७: लेखा दिनुपर्ने गरी उनीहरूले जागा र सतर्क रहेर स्थानीय मण्डलीका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका आत्माको निम्ति फिक्री गर्छन् ।

भ) याकूब ५:१४-१५: उनीहरूको प्रार्थना गर्ने सेवकाइ छ, विशेष गरी बिरामीहरूका निम्ति प्रार्थना गर्ने ।

ज) प्रेरित ११:३०: उनीहरूले गरिब पवित्र जनहरूको वास्ता गर्छन् ।

ट) १ तिमोथी ४:१४: जुन वरदान पाएका भाइहरूलाई परमेश्वरले बोलाउनुभएको छ, ती भाइहरूको सिफारिस र नियुक्तिमा एल्डरहरूको हात छ ।

एल्डरहरूको नियुक्तिको सम्बन्धमा शुरूको मण्डलीको चलन कस्तो थियो, सो स्पष्ट छ: प्रेरितहरू वा तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूले एल्डरहरूलाई स्थानीय मण्डलीहरूमा नियुक्त गर्थे (प्रेरित १४:२३; तीतस १:५) । ती प्रेरितहरू र तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूसँग कसैलाई एल्डर तुल्याउने शक्ति थिएन । किनभने एल्डर हुनका निम्ति कसैमा परमेश्वरले प्रधान गर्नुभएको क्षमता र उसको आफ्नो इच्छा हुनुपर्छ । पवित्र आत्माको मात्र कसैलाई एल्डर, बिशप वा धर्माधिकारीरूपी अध्यक्ष तुल्याउन सक्नुहुन्छ (प्रेरित २०:२८) । तर एल्डर हुन लागेको दाजुभाइमा यस कामको तीव्र इच्छा हुनुपर्छ (१ तिमोथी ३:१) । परमेश्वरको तर्फबाट र एल्डर हुन खोज्ने दाजुभाइको तर्फबाट यी दुईवटा कुराहरू मिल्नुपर्छ ।

प्रभु येशूका प्रेरितहरूको जमानामा स्थानीय मण्डलीहरू स्थापित भए, जसमा शुरूमा एल्डरहरू थिएनन्; सबै विश्वासीहरू नयाँ थिए । तर समय बित्दै गयो, र प्रभुले ती मण्डलीहरूमा केही भाइहरूलाई यस महत्त्वपूर्ण सेवकाइका निम्ति तयार पार्नुभयो । त्यस समयमा नयाँ नियमको पुस्तक तयार भएको थिएन; यसकारण प्रायः ख्रीष्ट-विश्वासीहरूमा एल्डरका योग्यताहरू के-के हुन् र उनीहरूको जिम्मेवारी के हो, सो सम्बन्धमा जानकारी र ज्ञान थिएन । यो कुरा प्रभुका प्रेरितहरू र तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूले मात्र जान्दथिए । अनि यही ज्ञानअनुसार ती प्रेरितहरू र तिनीहरूका प्रतिनिधिहरूले भाइहरूलाई चुन्थे, जसका योग्यताहरू यस दिव्य स्तरअनुसारका थिए; अनि तिनीहरूले उनीहरूलाई खुल्लमखुल्ला एल्डर भन्ने नाम दिन्थे ।

आज हामीसँग सम्पूर्ण नयाँ नियमको पुस्तक छ । अनि एल्डर भनेको के हो, र तिनको काम र जिम्मेवारी के हो, सो हामी जान्दछौं । यसकारण जब हामी एल्डरका योग्य भाइहरूलाई देख्छौं, जो मण्डलीका विश्वासी-हरूको हेरचाह गर्ने काममा सक्रिय हुन्छन्, तब हामी यस्ताहरूलाई मान्यता दिन्छौं (१ थेस्सलोनिकी ५:१२) र उनीहरूको आज्ञापालन गर्छौं (हिब्रू १३:१७) । हामीले उनीहरूलाई चुन्दौं, तर उनीहरूको विषयमा 'उनीहरू यस कामका निम्ति परमेश्वरका चुनिएकाहरू हुन्' भन्ने कुरा स्वीकार गर्छौं र उनीहरूलाई मान्यता दिन्छौं ।

एल्डरहरूका योग्यताहरू के-के हुन्, सो कुरा १ तिमोथी ३:१-७ पदको खण्डमा र यहाँ तीतस १:५-९ पदको खण्डमा उल्लेख गरिएको छ । कता-कतै के सुनिन्छ भने, 'नभई नहुने योग्यताहरू यी हुन् भने, आज एल्डरको योग्य कोही पनि छैन' अरे । तर यस प्रकारको गलत धारणाले पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको अधिकारमा लात हान्दछ । के बाइबलले भनेको कुराको अर्थमा यत्रो हेरफेर भएको छ ? अवश्य होइन । एल्डर हुन योग्य हुने यी आत्मिक स्तरहरूको विषयमा हृददेखि बाहिर र पहुँचभन्दा उच्च केही पनि छैन । तर हाम्रो आत्मिक तुच्छ अवस्था र नीच स्तरमा पो गल्ती छ !! लौ, परमेश्वरको वचनको स्तर पहुँचभन्दा साह्रै उच्च आदर्श देख्नेहरूको भेद अब खोलिएको र पत्ता लगाइएको छ ।

तीतस १:६: एल्डरहरू निर्दोष मानिसहरू हुनुपर्छ, जसको इमानदारीको विषयमा कुनै शङ्का छैन । भूटो शिक्षा र बेठीक व्यवहारको विषयमा उनीहरूलाई कुनै दोष लाग्नुहुँदैन । उनीहरू पापरहित हुँदैनन् । तर उनीहरू सानातिना गल्तीहरू गरेमा लगत्तै आफ्नो गल्ती परमेश्वरको सामु मानिलिन तयार छन्; अनि जस-जसको गल्ती वा हानि भएको छ, तिनीहरूबाट माफ माग्न र आवश्यक खण्डमा क्षतिपूर्ति गर्न उनीहरू सधैं तत्पर रहन्छन् ।

उनीहरूको दोस्रो योग्यता यस प्रकारको छ: एल्डरहरू एउटै पत्नीका पति हुनुपर्छ । यस वाक्यको अर्थ सात किसिमले व्याख्या गरिएको छ, जस्तै: क) एल्डरको विवाह भएको हुनुपर्छ । ख) एल्डरको विवाहको

सम्बन्ध विच्छेद भएको हुनुहुँदैन । ग) अनि सम्बन्ध-विच्छेद भएका एल्डरले फेरि विवाह गर्नुहुँदैन । घ) आफ्नी पत्नीको मृत्यु भएमा एल्डरले फेरि विवाह गर्न पाउँदैनन् । ङ) एल्डरको बहुविवाह हुनुहुँदैन । च) एल्डरका उप-पत्नी र खौटीहरू हुनुहुँदैन । छ) अन्तमा, सामान्यतः एल्डर विश्वासयोग्य पति हुनुपर्छ, जसको नैतिकता उदाहरणीय हुन्छ ।

एल्डर एउटै पत्नीको पति हुनुपर्छ भन्ने वाक्यले एल्डरको विवाह हुनुपर्छ भन्ने अर्थ लिन्छ भने त तिनका छोराछोरीहरू पनि हुनुपर्छ; किनभने यही पदमा तिनका विश्वासयोग्य/विश्वासी छोराछोरीहरूको कुरा गरिएको छ । निश्चय नै एल्डरको परिवार नहुनुभन्दा तिनको परिवार भएको असल कुरा हो; किनकि तब तिनले स्थानीय मण्डलीमा पारिवारिक समस्या-हरूसित समभदारीपूर्वक व्यवहार गर्न सक्छन् । तर यस पदले अविवाहित भाइलाई एल्डर हुनुदेखि रोक्दैन र यो कुरा मनाही गर्दैन ।

यस वाक्यको खास अर्थ एल्डरको विवाहको सम्बन्ध विच्छेद हुनुहुँदैन भन्ने अर्थ पनि नहुन सक्ता; किनभने मुक्तिदाता प्रभुले आफ्नो शिक्षामा कम्तीमा एउटा उचित कारण दिनुभयो, जसले गर्दा मानिसलाई विवाहको सम्बन्ध विच्छेद गरिने अनुमति र छुट छ (मत्ती ५:३२; मत्ती १९:९)^२ ।

अनि विवाहको सम्बन्ध विच्छेद भएका एल्डरले कुनै हालतमा पनि फेरि विवाह गर्न पाउँदैनन् भन्ने अर्थमा यो वाक्य लिन पनि मिल्दैन । यहाँ हामी यसको एउटा उदाहरण दिन्छौं: कुनै पूरा इमानदार ख्रीष्ट-विश्वासी भाइ छ, जसको विवाहको सम्बन्ध उसकी विश्वास नगर्ने पत्नीले गर्दा विच्छेद भयो; किनभने उसकी पत्नीले फेरि विवाह गर्ने इच्छा गरी, र दोस्रोलाई विवाह गरी पनि । यस परिस्थितिमा यो ख्रीष्ट-विश्वासी भाइ बिलकुल निर्दोष छ । उसको विवाहको सम्बन्ध उसकी विश्वास नगर्ने पत्नीले विच्छेद गरेर फेरि विवाह गरी; यसकारण त्यो भाइ फेरि विवाह गर्न स्वतन्त्र भयो ।

आफ्नी पत्नीको मृत्यु भएपछि जुन एल्डरले फेरि विवाह गर्छन्, ती एल्डर यस कामका निम्ति अयोग्य भए भन्ने व्याख्या सरासर गलत हो;

किनभने यस विषयमा १ कोरिन्थी ७:३९ पदमा यसरी लेखिएको छ: 'जबसम्म उसको पति जीवित रहन्छ, तबसम्म पत्नी व्यवस्थाद्वारा बाँधिइकी हुन्छे; तर उसको पति मरिगयो भने उसले जससँग चाहन्छे, त्यसैसँग विवाह गरिन ऊ स्वतन्त्र हुन्छे, तर प्रभुमा मात्र।' यस नियमअनुसार यो व्याख्या गलत, अवैध ठहरिएको हो ।

एउटै पत्नीको पति हुनुपर्छ भन्ने वाक्यमा एल्डरको बहुविवाह हुनुहुँदैन भन्ने अर्थ सुनिश्चित छ; अनि यसमा तिनका उप-पत्नी वा रखौटीहरू हुनुहुँदैन भन्ने अर्थ पनि सुस्पष्ट छ । हामीले यहाँ भन्न चाहेको सार यस प्रकारको छ: एल्डरको वैवाहिक जीवन उदाहरणीय हुनुपर्छ, यहाँसम्म कि यो बगालको निम्ति असल नमुना बस्न सक्नुपर्छ ।

त्यसबाहेक एल्डरका छोराछोरीहरूचाहिँ विलासीपनाको वा अधीनतामा नबस्ने दोष नलागेका विश्वासी/विश्वासयोग्य छोराछोरीहरू हुनुपर्छ । हामी सायद मात्र तयार छैनौं, तर पवित्र बाइबलका परमेश्वरले बुबाआमाहरूलाई तिनीहरूका छोराछोरीहरू असल-खराब जेजस्ता भएका छन्, सो कुरामा जवाफदेही ठान्नुहुन्छ (हितोपदेश २२:६) । जुन परिवार परमेश्वरको वचनअनुसार सुव्यवस्थित, सुशासित र सुप्रशिक्षित छ, त्यस परिवारका छोराछोरीहरूले प्रायः बुबाआमाको निष्ठावान् उदाहरण देखासिकी गर्छन् । हो, कुनै घरको बुबाले आफ्ना छोराछोरीहरूको मुक्ति हुने-नहुने कुरा निर्धारित गर्न सक्दैन; तर उसले तिनीहरूको जीवनमा प्रभुको निम्ति बाटो तयार पार्न सक्छ – तिनीहरूलाई परमेश्वरको वचनको शिक्षा दिएर, प्रेमको साथ तिनीहरूको अनुशासन गरेर अनि आफ्नो जीवनबाट प्रभुमाथि राखेको निष्कपट विश्वास देखाएर । घरको बुबाको जीवनमा विश्वाससित नमिल्ने कुरा केही पनि हुनुहुँदैन ।

फजुलखर्च गर्ने, उड्न्ते र बुबाआमाको अधिकार पटकै नमान्ने, अटेरी र विद्रोही छोराछोरीहरू भएमा पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलले यसको दोष घरको बुबालाई दिन्छ । घरको बुबाले छोराछोरीहरूलाई पुलपुल्यायो कि ? अथवा के उसले तिनीहरूलाई तह गरेन कि ? जेजस्तो भए पनि दोष उसैको हो । किनकि उसले आफ्नो परिवारलाई सञ्चालन गर्न सकेन ।

जसले आफ्नो परिवारको असल सञ्चालन गर्न सक्दैन, उसले मण्डलीको सञ्चालन र देखरेख कसरी गर्न सक्छ? ऊ एल्डरको योग्य हुँदैन। किनभने परिवारको सञ्चालन र मण्डलीको सञ्चालन गर्नलाई उस्तै-उस्तै नियमहरू छन् (१ तिमोथी ३:५)।

अनि विश्वासयोग्य छोराछोरीहरूको विषयमा कसो हो? विश्वास-योग्य छोराछोरीहरू हुनुपर्ने योग्यता पेश गर्ने नियम के घरमा बुबाआमाको अधीनतामा बस्ने छोराछोरीहरूको विषयमा मात्र लागू हुन्छ, कि के घरबाट निस्किसकेका छोराछोरीहरूको विषयमा पनि लागू हुन्छ? हामी यो नियम घरमा बुबाआमाको अधीनतामा बस्ने छोराछोरीहरूको विषयमा मात्र लागू हुन्छ भन्ने पक्षमा छौं। यत्ति भनेपछि हामी यो कुरा पनि याद गरौं: घरमा दिइएको तालिम चरित्र-निर्माण गर्ने तालिम हो। तब घरबाट निस्किएका छोराछोरीहरूको असल-खराब चरित्र बनाउनुमा प्रमुख हात के घरमा दिइएको तालिम होइन र? घरमा दिइएको तालिम चरित्र-निर्माण गर्ने प्रमुख निर्धारकहरूमध्ये एक मान्नुपर्छ।

तीतस १:७: धर्माधिकारी अध्यक्ष परमेश्वरको भण्डारी हुन्। मण्डली तिनको होइन; तर मण्डलीको हेरचाह गर्ने काममा तिनले उहाँलाई साथ दिन्छन्। परमेश्वरको मण्डलीमा परमेश्वरको पक्षमा उहाँका कामहरू गर्न तिनको नियुक्ति भएको हो। यसैले तिनी दोषरहित हुनुपर्छ। दोस्तो पल्ट यो निर्दोष र दोषरहित हुने योग्यता पेश गरिएको छ। निर्दोष हुने योग्यता दोहोरिएर यसमाथि विशेष जोड लगाइएको छ। निस्सन्देह एल्डरको योग्य हुने दाजुभाइ शैक्षिक र नैतिक हिसाबले दोष लगाइ नसकिने मानिस हुनुपर्छ।

तिनी आफ्नो हठमा चल्ने मानिस हुनुहुँदैन। हठी मानिसले आफ्नो कुरामा जिद्दी गर्छ; त्यसको राय मात्र टिक्छ। हठी मानिसले आफ्नो कुरा खण्डन भएको चाहँदैन र यो सहँदैन। यस्तो मानिस आत्मिक अगुवा हुन सक्दैन। किनकि एल्डर हठधर्मी तानाशाहा शासक होइन, तर मण्डलीको सञ्चालक मात्र हुन्।

एल्डर भङ्ग रिसाउनुहुँदैन। तिनी चञ्चल र बढी उत्तेजित स्वभावको हुन् भने, तिनले आफ्नो स्वभावमा लगाम लगाउनुमा सक्षम भएको हुनुपर्छ। तिनको तातो रिस हुने बानी छ भने, तिनले यसको दमन गर्न सक्नुपर्छ; तिनको तीतो स्वाद कसैले कहिल्यै चाख्नु नपरोस्।

एल्डर पियक्कड हुनुहुँदैन। हाम्रो संस्कृतिमा हामीले यो कुरा कसैलाई भन्नु नपर्ला; किनकि यो हामीमा स्वाभाविक भइसकेको छ। तर हामीले याद गर्नुपर्छ: पवित्र बाइबल हरेक किसिमको संस्कृति र पृष्ठभूमिका मानिसहरूका निम्ति लेखिएको हो। अनि संसारमा यस्ता देशहरू छन्, जहाँ दाखमद्य साधारण पिउने कुरा मानिएको छ, र जहाँ ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले दाखमद्य पिउने गर्छन्। यस वातावरणमा बढी पिउने सम्भावना छ, जसबाट चरित्रहीनता आउँछ। यस सम्बन्धमा कसैको आत्मसंयमको कमी यस पदमा चर्चा गरिएको बुँदा हो।

पवित्र बाइबलमा दाखमद्यको सेवनको सदुपयोग र त्यसको दुरुपयोगको बीचमा छुट्टाइएको छ। प्रभु येशूले कानाको विवाह-भोजमा पानीबाट दाखमद्य बनाउनुभयो (यूहन्ना २:१-११)। यसकारण दाखमद्य नपिउनु होइन, तर त्यसको सेवन सन्तुलित सेवन हुनुपर्छ भन्ने कुरा पारित भएको छ। पावलले तिमोथीलाई दाखमद्य औषधीको रूपमा प्रयोग गर्ने नुस्खा लेखे (१ तिमोथी ५:२३; अनि यस विषयमा तपाईंले हितोपदेश ३१:६ पद पनि हेर्नुहोला)। हितोपदेश २०:१ पदमा र २३:२९-३५ पदको खण्डमा दाखमद्य र मदिराको दुरुपयोग अपराध ठहराएर निषेध गरिएको छ। दाखमद्यको पूरा त्याग परमेश्वरको वचनको माग होइन, तर यस्तो परिस्थिति छ, जहाँ दाखमद्यको सेवन मनाही गरिएको छ, जस्तै: जब कुनै कमजोर भाइले त्यस कुरामा ठेस खान्छ, पतित हुन्छ वा कमजोर पारिन्छ (रोमी १४:२१)। अनि उत्तर अमेरिकाका अधिक ख्रीष्ट-विश्वासीहरू मद्यपानबाट पूरा अलग बस्ने प्रमुख कारण यही हो।

अनि एल्डरको विषयमा कुरा कस्तो छ? तिनलाई दाखमद्यको सेवन मनाही गरिएको छैन, तर त्यसको अतिसेवन तिनलाई मनाही गरिएको छ; किनकि त्यसको अतिसेवनले होहल्ला र भगडा मच्चाउँछ।

एल्डर कुटपिट गर्ने मानिस हुनुहुँदैन । तिनले अरूलाई कुट्नुहुँदैन, तिनीहरूप्रति शारीरिक बल लगाउने सहारा कहिल्यै लिनुहुँदैन । केही हस्तक्षेप गर्ने धर्माधिकारीहरूको विषयमा सुन्नुमा आएको छ, कि तिनीहरूले आफ्नो मण्डलीका हठी, अटेरी सदस्यहरूलाई कहिलेकाहीं मुक्का लगाए अरे । तर यस प्रकारको दबाउ र डरत्रास देखाउने काम एल्डरको योग्य व्यवहार होइन; यसो गर्न तिनलाई मनाही गरिएको छ ।

एल्डर नीच कमाइको लोभी हुनुहुँदैन । धनी हुने प्रबल इच्छाले विवश भई तिनले जुनसुकै धन कमाउने तरिकाहरू अपनाउनुहुँदैन । श्री सामूएल जोह्नसनले भनेको कुरा सही हो, जसले यसो भनेका छन्: 'सुनचाँदीको तीव्र लालचचाहिँ पतित मानिसको सबैभन्दा अन्तिम, सबैभन्दा तल्लो भ्रष्टता हो; किनभने यो तुच्छ, नीच अभिलाषा निष्ठूर र कठोर हुन्छ ।' साँचो एल्डरले पावलले भनेभैं यसो भन्न सक्नुपर्छ: 'मैले कसैको चाँदी, सुन वा लुगाफाटाको लोभ गरिनँ' (प्रेरित २०:३३) ।

तीतस १:८: एल्डरको चरित्रमा सकारात्मक कुराहरू पनि छन् र हुनुपर्छ । तिनी अतिथि-सत्कार गर्ने हुनुपर्छ । तिनको घर सधैं खुला रहनुपर्छ: बिराना, अपरिचित व्यक्तिहरूका निम्ति, व्यक्तिगत समस्याले ग्रस्त भएकाहरूका निम्ति, निराश र हताश भएकाहरूका निम्ति र बोभले दबिएकाहरूका निम्ति । तिनको घर आनन्दमय इसाई सङ्गति पाउने ठाउँ हुनुपर्छ, जहाँ हरेक अतिथिको न्यानो स्वागत हुन्छ, प्रभु येशूलाई गरिने स्वागतसित बराबर ।

एल्डर भलोको प्रेमी हुनुपर्छ । भलो भन्नाले असल कुराहरू र असल मानिसहरू बुझिन्छन् । तिनको बोलीवचनदेखि लिएर तिनका सबै क्रिया-कलापहरू र तिनका सबै सङ्गतहरू यो प्रकट गर्नुपर्छ, कि तिनी सबै नीच, निन्द्य, शङ्कास्पद, गलत कुराहरूबाट अलग बसेका छन् ।

एल्डर आत्मसंयमी हुनुपर्छ । तिनी समभदार, विवेकशील मानिस हुन्, जसले आफूलाई वशमा राखेका छन् । यही शब्द तीतस २:२, ५, ६ र १२ पदमा प्रयोग गरिएको छ, जसको अर्थ समभदार, आत्मसंयमी र

कुनै थोकले नमात्तिएको, तर मन ठेगानमा रहेको र खुट्टा भुइँमा भएको बुझिन्छ ।

अरू मानिसहरूसित व्यवहार गर्दाखेरि एल्डर न्यायी, अर्थात् न्यायको प्रेमी हुनुपर्छ । अनि परमेश्वरको सम्बन्धमा तिनी पवित्र हुनुपर्छ । अनि आफ्नो सम्बन्धमा तिनी आफ्ना इन्द्रियहरूलाई वशमा राख्ने निग्रही हुनुपर्छ । पावलले यही कुरा गलाती ५:२२-२३ पदमा संयम भनेका छन्, जुन संयमचाहिँ आत्माको फल हो । ख्रीष्ट येशूको आज्ञापालन गर्न तिनले हरेक अभिलाषा र हरेक अभिरुचि अधीनतामा राखेका हुनुपर्छ । यसो गर्ने शक्ति पवित्र आत्माबाट आउँछ; तर पनि यस कुरामा ख्रीष्ट-विश्वासीको हिस्सा र जिम्मेवारी छ: उसले आफूलाई अनुशासन गर्नुपर्छ र यसमा पवित्र आत्मासित मिलेर काम गर्नुपर्छ ।

तीतस १:९: एल्डरको विश्वास स्वस्थ हुनुपर्छ । प्रभु येशू र उहाँका प्रेरितहरूले सिकाउनुभएको खाँटी, स्वास्थ्यकारी आत्मिक शिक्षा तिनले बलियो गरी पक्रिराख्नुपर्छ, जुन खाँटी शिक्षा नयाँ नियममा हाम्रा निम्ति सुरक्षित राखिएको छ । तब मात्र तिनले पवित्र जनहरूलाई सन्तुलित खुराक दिन सक्छन् र सत्यताको विरोधमा बोल्नेहरूको मुख बन्द गर्न सक्छन् ।

स्थानीय मण्डलीका आत्मिक अगुवाहरूका योग्यताहरू यी नै हुन् । उनीहरूको शारीरिक योग्यताको विषयमा केही पनि भनिएको छैन, न ता उनीहरूको शैक्षिक र समाजिक स्तरको विषयमा, न कामधन्दाको सम्बन्धमा उनीहरूले देखाएको कुशाग्र-बुद्धिको कुरा गरिएको छ । यसो हो भने, उसको आत्मिक स्तरले गर्दा सडक बढार्ने कामले कुप्रो भएको, सीधासादा, अनपढ़ दाजुभाइ एल्डरको योग्य हुन सक्दो रहेछ । व्यवसायमा जुन गुणहरूले मानिसलाई सफल तुल्याउँछन्, ती गुणहरूले उसलाई मण्डलीको अगुवा हुन योग्य तुल्याउँछन् भन्ने सुभाउ सत्य होइन ।

अभै एउटा कुरा भन्नु बाँकी रहेको छ । के हामीले निष्ठावान् एल्डरको चित्र पक्र्याँ? तब वचन दिने प्रवक्ताहरूको क्रम र प्रबन्ध मिलाउने, रकमहरूको भुक्तानी गर्ने, मण्डली-भवनको मर्मतका निम्ति

ठेकदारहरूलाई खोजिहिँड्ने कामहरूचाहिँ त्यससित कहाँ मिल्छन् र ?
यी त डिकनले गर्नुपर्ने कामकुराहरू हुन् । साँचो एल्डरले विश्वासीहरूको
सुधार र उत्थानका निम्ति शिक्षा, अर्ती, उत्साह र हप्की दिएर मण्डलीको
आत्मिक जीवनमा सक्रिय र गहन रूपले भाग पो लिन्छन् र भाग
लिनुपर्छ ।

खण्ड ३) तीतस १:१०-१६: क्रेटका मण्डलीहरूको भूलचूक के थियो ?

तीतस १:१०: शुरुको मण्डलीमा पवित्र आत्माका निम्ति स्वतन्त्रता थियो। अनि पवित्र आत्माका निम्ति हुने स्वतन्त्रताचाहिँ मण्डली-सभाहरूमा देखिन्थ्यो, जहाँ पवित्र आत्माको अगुवाइ पाएका मानिसहरूले भाग लिन पाउँथे। १ कोरिन्थी १४:२६ पदमा पावलले यस प्रकारको 'खुला सभा' यसरी बयान गरेका छन्: 'तब भाइहरूहो, केकस्तो गरे ठीक होला त ? जब तिमीहरू भेला हुन्छौ, तब तिमीहरूमध्ये हरेकसँग भजन होस्, शिक्षा होस्, भाषा होस्, प्रकाश होस्, अनुवाद होस् ! सबै कुराहरू उन्नतिका निम्ति नै गरिएका होऊन्।' परमेश्वरको आत्माले मण्डलीका विभिन्न सदस्यहरूद्वारा स्वतन्त्रतासाथ बोल्न सक्ने वातावरण सर्वोत्तम हो। तर मानिसको शारीरिक स्वभावले कुरा बिगारिदिन्छ; किनभने जहाँ यस प्रकारको स्वतन्त्रता दिइन्छ, त्यहाँ मानिसहरूले यसको दुरुपयोग गरिहाल्दा रहेछन्, भूटो शिक्षा दिन थाल्छन् र सानातिना कुराहरूमा दोष भेट्टाएर खोट लगाउने काम, नभई लामो प्रलाप वा नचाहिँदो गफ गर्छन्, जसबाट आत्मिक उन्नति केही पनि हुँदैन। यस्ताहरूले त पवित्र आत्मा नभएका मानिसहरूले जस्तै कुरा गर्दा रहेछन्।

ठीक यही कुरा क्रेटका मण्डलीहरूमा भएको थियो । यसकारण पावललाई महसुस भयो, कि यस प्रकारको दुरुपयोग नियन्त्रण गर्न र पवित्र आत्मालाई पूरा स्वतन्त्रतासाथ बोल्ने वातावरण कायम राख्नका निम्ति सशक्त आत्मिक नेतृत्वको आवश्यकता परेको थियो । सम्पूर्ण रूपले योग्य भएका एल्डरहरूलाई नियुक्त गर्ने काममा धेरै होशियार हुनुपर्छ भन्ने कुरा पावललाई पनि थाहा थियो । यस प्रकारको वातावरणमा मण्डली-हरूमा एल्डरहरूलाई नियुक्त गर्न ढिलो गर्नुहुँदैन । पावलले यहाँ यसका खास कारणहरू दिन्छन्, जस्तै:

अधीनतामा नबस्ने धेरैजना मानिसहरू उठे, जसले प्रेरितहरूको अधिकार स्वीकार गर्दैनथिए, र तिनीहरूका शिक्षाहरू इन्कार गरे । यिनीहरू बकवादी र छली मानिसहरू थिए । यिनीहरूको बातचितमा आत्मिक लाभ दिने कुरा केही पनि थिएन; होइन, यिनीहरूले बरु मानिस-हरूबाट सत्यता खोस्नुको साथै तिनीहरूलाई भ्रममा भड्काइदिए ।

यी गडबडी ल्याउनेहरूचाहिँ यहूदीवादीहरू भएका रहेछन् । यी यहूदी शिक्षकहरूले आफूलाई इसाई हौं भन्थे, तर तिनीहरूले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको खतना हुनुपर्छ, अनि विश्वासीहरूले व्यवस्थाका रीति-विधिहरू पालन गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा जिद्दी गर्थे । तर यसो गरेर तिनीहरूले ख्रीष्ट येशूको त्राणको सिद्ध काममा सीधा लात हान्थे, र वास्तवमा त्यसको सम्पूर्ण पर्याप्ति इन्कार गर्थे ।

तीतस १:११: यस्ता मानिसहरूको मुख बन्द गर्नुपर्छ । स्थानीय मण्डलीमा प्रजातन्त्र चल्दैन; अनि बोल्ने स्वतन्त्रतामा पनि सीमा छ भन्ने कुरा यस्ताहरूले सिक्नुपर्छ । यिनीहरूले सारा घरपरिवारहरूलाई बरबाद पारिदिएका छन् । यसबाट यी खेपुवा व्यापारीहरूले घर-घर घुम्दै आफ्ना विनाशकारी शिक्षाहरू परोक्ष रूपले व्यक्ति-व्यक्तिको परिवारमा ल्याएको स्पष्ट सङ्केत छ । किनभने भूटा पन्थहरूलाई सबैभन्दा मन परेको तरिका यही हो (२ तिमोथी ३:६) । अनि यसो गरेको उद्देश्य र अभिप्राय के थियो ? तिनीहरू पैसाको पछि पो लागेछन् । तिनीहरूको सेवकाइ पैसा कमाउने लाभप्रद धन्दा पो हो रहेछ । अनि तिनीहरूले प्रचार गरेको

सन्देशचाहिँ ? त्यो त कर्मकाण्डी, विधिवादी मानिसका निम्ति मात्र आकर्षित हुन्छ । यस प्रकारको शिक्षाले मानिसको नैतिक अवस्था जेसुकै होस्, त्यो जति भ्रष्ट र अशुद्ध किन नहोस्, त्यस मानिसले धर्मका गतिविधिहरूद्वारा परमेश्वरको निगाह प्राप्त गर्न सक्छ भन्ने कुरामा विश्वास दिलाउँछ । तिनीहरूले नीच कमाइका निम्ति जे सिकाउँथे, त्यसका निम्ति तिनीहरूको कुनै ईश्वरीय अधिकार थिएन र छैन ।

तीतस १:१२: पावलले यहाँ तीतसलाई उनले कस्ता-कस्ता मानिसहरूसित व्यवहार गर्नुपर्छ, सो याद दिलाउँछन् । यी भूटा शिक्षकहरू र सर्वसाधारण क्रेटीहरू कस्ता थिए ? यो पिरोल्ने, रूखो बयान हाम्रो कानमा कस्तो सुनिन्छ ? पावलले यो कुरा आफ्नो शब्दमा भनेनन्, तर ख्रीष्ट-पूर्व ६०० सालतिर क्रेटमा जिउने कवि एपिमेनिडेसको शब्दमा भन्छन्, जसले क्रेटीहरूको परिचय यसरी गरे: 'क्रेटीहरू सधैं भूट बोल्ने, दुष्ट पशु, अलछे घिचुवाहरू हुन्छन् ।'

हरेक जातिका मानिसहरूमा तिनीहरूलाई चिनाउने र अरू मानिसहरूबाट छुट्ट्याउने गुण, चिनारी र लक्षणहरू हुँदा रहेछन् । तर यी क्रेटीहरू साह्रै भ्रष्ट मानिसहरू भएका रहेछन् । तिनीहरू सधैं भूट बोल्थे । तिनीहरूको बानी यस्तो थियो; बाध्यतामा परेर-नपरेर पनि तिनीहरू भूट बोल्थे । तिनीहरू अश्लील र फोहोर अभिलाषाहरूको पूरा रस लिएर दुष्ट पशुको भन्दा तुच्छ र नीच जीवन जिउँथे । कामचाहिँ तिनीहरूलाई भयाउँ-भयाउँ लाग्ने, तर घिचेर खाने तिनीहरूको लत थियो । तिनीहरूको पेट तिनीहरूको ईश्वर थियो, अनि भान्साचाहिँ तिनीहरूको गिर्जा वा मन्दिर थियो ।

तीतस १:१३: पावलले क्रेटीहरूलाई यस बयानले भनेको जस्तै, ठीक त्यस्तै देखे । तीतसले यस्तो किसिमका कच्चा, निराशाजनक मानिसहरूको बीचमा काम गर्नुपर्ने ! हरेक मिशनरीले अवश्य यहाँ हार खानेथिए । तर पावलले यी मानिसहरूलाई रद्द गरेनन्, र तीतसलाई 'अहह, यिनीहरूलाई छोडिदेऊ' भन्ने सल्लाह पनि दिएनन् । किनभने सुसमाचारले गर्दा खराबभन्दा खराब मानिसका निम्ति आशा छ । यसकारण पावलले

आफ्नो सहकर्मीलाई 'तिनीहरूलाई कडाकडीसँग हकार, कि तिनीहरू इसाई विश्वासमा स्वस्थ, निरोग होऊन्' भन्ने अर्ती दिन्छन्। कसले जान्दछ, एकदिन यी मानिसहरू उदाहरणीय विश्वासी लगायत कुनै स्थानीय मण्डलीका निष्ठावान् एल्डर पो हुन्छन् कि? यस संसारका अष्टचारो-अष्टचारो मिशन-क्षेत्रमा काम गर्नुपर्ने दाजुभाइहरूहो, यस खण्डबाट प्रशस्त उत्साह पाउनुहोस्! आफ्नो मिशन-क्षेत्र मात्र अष्टचारो नसम्भन्नुहोस्! किनभने कुनचाहिँ मिशन-क्षेत्र सजिलो छ र? मानिस-हरूका पापहरू जति ठूला किन नहोऊन्, तिनीहरूको बोधोपन र मन्दबुद्धि जति धेरै किन नहोस्, र सुसमाचारमा तिनीहरूको चासो केही पनि नहोस्, तर यी मानिसहरूको विषयमा एक दिन तिनीहरू गुणवान्, शुद्ध र फलवन्त पवित्र जनहरू भन्ने दर्शन सधैं बोकिराख्नुहोस्!

तीतस १:१४: तीतसले यी भूटा शिक्षकहरूलाई कडासँग हप्काउनुपरेको थियो। यसो गर्दा उनले विश्वासीहरूलाई यहूदीहरूका दन्त्यकथाहरू र सत्यतादेखि भड्किर हिँड्ने यी मानिसहरूका आज्ञा-हरूमाथि ध्यान नदिनु भन्ने चेताउनी दिनुपरेको थियो। यहूदीवादीहरू आफ्नो दुनियाँमा जिउने धर्मान्ध थिए, जसका आज्ञाहरू र नियमहरू शुद्ध-अशुद्ध खानेकुराहरूमा, दिनहरू मात्रै विधिहरूमा, विधिवत अशुद्धताबाट अलग बस्ने र अशुद्ध मानिसलाई चोख्याउने धार्मिक संस्कारहरूमा केन्द्रित रहन्थे। पावलले यस विषयमा कलस्सी २:२३ पदमा यसो लेखेका छन्: 'यी कुराहरूमा साँच्ची नै आफ्नो इच्छाअनुसारको पूजापाठ, नक्कली दीनता र शरीरलाई सास्ती दिने काममा बुद्धिको फलक त छ, ता पनि यी कुराहरूमा कुनै महत्त्व नै छैन, तर यीद्वारा शरीरका लासला पूरा गर्ने काम मात्र हुन्छ।'।

तीतस १:१५: प्रेरित पावलले अहिले भन्दै गरेको कुरामा मानिस-हरूले गलत अर्थ लगाएका हुनाले हामीले यहाँ यसको विस्तृत स्पष्टीकरण दिनु खाँचो परेको छ। तिनले यहाँ यसो लेखेका छन्: 'शुद्ध हुनेहरूका निम्ति सबै थोकहरू शुद्ध हुन्छन्, तर अशुद्ध हुनेहरू र विश्वास

नगर्नेहरूका निम्ति कुनै कुरा पनि शुद्ध छैन; तर तिनीहरूका मन र विवेक पनि अशुद्ध भएका हुन्छन् ।'

सन्दर्भमा कुनै ध्यान नराखेर 'शुद्ध हुनेहरूका निम्ति सबै थोकहरू शुद्ध हुन्छन्' भन्ने वचन जीवनका सबै क्षेत्रहरूमा लागू हुने अटल, असीम नियम सम्भन्छौं भने हामी दुःख पाउँछौं, र हाम्रो सामु निक्कै ठूलो समस्या छ । किनभने शुद्ध मन भएकाहरूका निम्ति पनि सबै चीजहरू शुद्ध छैनन् । तर के गर्ने ? कति मानिसहरूले अशुद्ध पत्रिकाहरू पढ्न र अश्लील चाल-चित्रहरू हेर्न र व्यभिचार समेत गर्न यस पदमा सहारा लिएका छन् । तर पत्रसले यस प्रकारको दुष्ट कार्यवाही आफ्नो विनाशका निम्ति पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलको अर्थ टेढामेढा पार्नु भनेका छन् (२ पत्रस ३:१६) ।

यसकारण सफासँग बुझ्नुहोस्, कि पापमय कुराहरू र पवित्र बाइबलले स्पष्टसँग मनाही गरेका कुराहरूसित यस पदले कुनै सरोकार राख्दैन । अनि यस उपमारूपी वचनमा पावलद्वारा भन्न खोजिएको कुराको सठीक अर्थ यस पदको सन्दर्भको फल हुनुपर्छ । तिनले नैतिक हिसाबले सरासर पाप र अधर्म गनिएका कुराहरूको सन्दर्भमा लेखेनन् । किनकि स्वभावले दुष्ट, र जरादेखि खराब भएका कुराहरू छन् । तर नैतिक हिसाबले न ठीक, न बेठीक हुने कुराहरू पनि छन्; अनि पावलले यस्ता कुराहरूको सन्दर्भमा उक्त कुरा लेखेका हुन्, अर्थात् व्यवस्थाको अधीनतामा जिउने यहूदीका निम्ति धर्म-रीतिको हिसाबले उसलाई अशुद्ध पार्ने कुराहरू छन्, जुन कुराहरू अनुग्रहको अधीनतामा जिउने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति बिलकुल ठीक छन् ।

सुङ्गुरको मासु खानु यसको प्रचलित उदाहरण हो । पुरानो नियममा परमेश्वरका जनहरूलाई सुङ्गुरको मासु खान मनाही गरिएको थियो; तर प्रभु येशूले 'मानिसको बाहिरपट्टिबाट उसभित्र पसेर उसलाई अशुद्ध पार्न सक्ने कुनै पनि कुरा छैन' भनेर भन्नुभएको हुनाले उहाँले यो नियम खारिज गर्नुभयो (मर्कूस ७:१५) । यसो भनेर उहाँले सबै खानेकुराहरू शुद्ध पार्नुभयो (मर्कूस ७:१९) । अनि पावलले ठीक यही कुरा भनेका छन्, जब तिनले यसो लेखेका छन्: 'तर खानेकुराले हामीलाई परमेश्वरकहाँ

ग्रहणयोग्य तुल्याउदैन; किनकि खायाँ भने पनि हामी ठूला हुँदैनौं, खाएनौं भने पनि हामी साना हुँदैनौं' (१ कोरिन्थी ८ : ८) ।

तर जब पावलले 'शुद्ध हुनेहरूका निम्ति सबै थोकहरू शुद्ध हुन्छन्' भनेर भन्छन्, तब तिनले खास नयाँ जन्म भएका ख्रीष्ट-विश्वासीहरूका निम्ति सबै खानेकुराहरू शुद्ध हुन्छन् भनेका हुन्, तर अशुद्ध हुनेहरू र विश्वास नगर्नेहरूका निम्ति कुनै पनि कुरा शुद्ध छैन । मर्कूस ७ : २०-२३ पदअनुसार मानिसले खाएको खानेकुराले होइन, तर उसको हृदयबाट निस्किआउने कुराहरूले उसलाई अशुद्ध पार्छन् । यदि मानिसको मन अशुद्ध छ भने, यदि प्रभु येशूमाथि उसको विश्वास छैन भने, त्यस मानिसका निम्ति कुनै शुद्ध भएको कुरै छैन । तब त्यस मानिसले पालन गरेका खानेकुराका नियमहरूमा के मतलब छ ? यस कुराबाट उसलाई कुनै फाइदा छैन । त्यस्तो मानिस प्रभुकहाँ फर्केर आउनुपर्छ; त्यसले प्रभु येशूको नाममा मुक्तिको सित्तैको दान ग्रहण गर्नुपर्छ । रीतिहरू मानेको के, विधिहरूअनुसार चलेको के, धर्मकर्महरू गरेको के, त्यसले मुक्ति कमाउन खोज्ने आफ्ना यी सबै व्यर्थ प्रयासहरू छोड्नुपर्छ ।

अशुद्ध भएका मानिसहरूका मन र विवेक भ्रष्ट भएका हुन्छन् । तिनीहरूको विचारधारा दूषित भएको छ अनि असल र खराब छुट्ट्याउने तिनीहरूका नैतिक सक्षमता हराएको छ । हामी बाहिरी, विधिवत् अशुद्धताको कुरा गर्न छोडौं; मानिसचाहिँ भित्रपट्टि अशुद्ध र भ्रष्ट छ ।

तीतस १:१६ : 'तिनीहरूले "हामी परमेश्वरलाई चिन्छौं" भन्ने दाबी त गर्छन्, तर आफ्ना कामहरूद्वारा चाहिँ उहाँलाई इन्कार गर्छन् ।' यो कुरा कसको विषयमा भनिएको छ ? निश्चय पावलले यो कुरा यी यहूदीवादी भूटा शिक्षकहरूको विषयमा भनेका छन्; यसमा शङ्का छैन । तिनीहरू ख्रीष्ट-विश्वासी भइटोपल्छन्, तर तिनीहरूको व्यवहार यस अङ्गीकार-अनुसारको छैन । तिनीहरू घिनलाग्दा, अनाज्ञाकारी, निकम्मा हुन्छन् । तिनको हप्कीको बिच्किने काँडा अझै तीखो पाउँ तिनले तिनीहरूलाई यसरी नै दोषी ठहराउँछन् । किनभने तिनीहरूको व्यवहार घिनलाग्दो थियो । परमेश्वरको दृष्टिमा तिनीहरूको अनाज्ञाकारिता ठूलो थियो ।

अनि परमेश्वर र मानिसहरूप्रति तिनीहरूका असल कामहरू शून्य, नगण्य र सूक्ष्म थिए। यी मानिसहरूको विषयमा यस्ता कठोर शब्दहरू चलाएर तिनीहरूको आलोचना गर्ने पावल के इसाई प्रेमको सीमाभित्र रहे त ? हो नै हो, यसको एकमात्र जवाफ हुन्छ। किनभने प्रेम गर्नेले कहिल्यै पापलाई ढाकछोप गर्दैन। यी मानिसहरूले ख्रीष्टको सुसमाचार बिगारे; यिनीहरूले प्रभु येशू र उहाँको त्राणको काममा लात हाने; यिनीहरूले मानिसहरूका आत्माहरूलाई धोका दिए। यस्ता धोकेबाजहरूसित दया-माया गर्नु पाप हो।

खण्ड ४) तीतस २:१-१५ : स्थानीय मण्डलीले कायम राख्नुपर्ने अभ्यास के हो ?

तीतस २:१: यी भूटा शिक्षकहरूका जीवन ख्रीष्टको पत्र होइन, तर उहाँको अभियोग-पत्र पो थिए । किनकि आफ्नो व्यवहारद्वारा तिनीहरूले विश्वासका महान् सत्यताहरू इन्कार गर्थे । तिनीहरूले पवित्रताको धाक पिट्थे, तर तिनीहरूको जीवन भूट र छल थियो । यस्ताहरूबाट ख्रीष्टीय गवाहीमा कत्रो क्षति भएको, कसले नापजोख गर्न सक्छ ? खाँटी शिक्षालाई सुहाउने कुराहरू सिकाउनु तीतसको काम थियो । अनि प्रभु येशूका सबै सच्चा सेवकहरूको काम यही हो । परमेश्वरका जनहरूका ओठको साक्षी र उनीहरूका जीवनको वास्तविकताको बीचमा भएको विशाल खाल्डो पुर्नुपरेको छ । सुकर्महरूद्वारा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले स्वास्थ्यकार शिक्षा व्यवहारमा उतार्नुपर्छ – यस पत्रको मूलभाव यही हो । निम्न पदहरूमा उनीहरूका सुकर्महरू केकस्ता हुनुपर्छ, सो कुरा व्यावहारिक उदाहरणहरूबाट स्पष्ट पारिन्छ ।

तीतस २:२: यस सिलसिलामा पहिले वृद्धहरूको कुरा गरिन्छ । तिनीहरू एल्डर होइनन्, तर उमेरमा पाका र अनुभवमा परिपक्व भएका वृद्ध मानिसहरू हुन् । तिनीहरू सचेत हुनुपर्छ । खास गरी यस शब्दको अर्थ

मद्यपानको विषयमा परहेजी हुनु अथवा नशा नलाग्नु हो; तर यसको भाव-अर्थ आफ्नो चालको हरेक क्षेत्रमा होशियार हुनु हो ।

वृद्धहरू गम्भीर हुनुपर्छ, अँ, आदरको योग्य हुनुपर्छ, तर उदासीचाहिँ होइन । अरूका दुःखकष्टहरू पर्याप्त छन्, यसमा त्यो किन थपिदिनु ?

वृद्धहरू आत्मसंयमी हुनुपर्छ; तिनीहरू सन्तुलित र विवेकशील हुनुपर्छ । तिनीहरू विश्वासमा निरोग र स्वस्थ हुनुपर्छ । उमेरले कति मानिसहरूलाई कठोर, निर्दय, तीतो र दोषदर्शी तुल्याउँछ । तर विश्वासमा स्वस्थ हुनेहरू कृतज्ञ, आशावादी र मिलनसार हुन्छन् ।

तिनीहरू प्रेममा पनि स्वस्थ हुनुपर्छ । प्रेम स्वकेन्द्रित हुँदैन । प्रेम गर्नेले अरूको वास्ता गर्छ; दिनुमा प्रेम देखिन्छ र दिनुबाट प्रेम प्रकट हुन्छ । अनि तिनीहरू धीरजमा पक्का हुनुपर्छ । बुढेसकालमा कमजोरताहरू धेरै र दुर्बलताहरू किसिम-किसिमका हुन्छन्; अनि यो सहन निककै गाह्रो छ । जसको सहने शक्ति स्वास्थ्यकार हुन्छ, तिनीहरू परीक्षाहरूमा परेको बेलामा बलिया रहन्छन्, धैर्यवान् हुन्छन्, अनि शान्त र नम्र भई सबै कुराहरू सहन्छन् ।

तीतस २:३: वृद्धा स्त्रीहरूको चालचलन पवित्र, अँ, पवित्रतालाई सुहाउँदो हुनुपर्छ । हे प्रभु, हामीलाई यी बेहोशी स्त्रीहरूबाट बचाउनुहोस्, जसको सोचविचार र बोलीवचन केवल क्षुद्र, तुच्छ र बित्थाका कुरा-हरूमाथि केन्द्रित रहन्छ ।

वृद्धा स्त्रीहरू भूटा दोष लाउने हुनुहुँदैन । जुन शब्द पावलले यहाँ प्रयोग गरेका छन्, त्यो 'डियाबोलोस' भन्ने शब्द अरू ठाउँहरूमा शैतानका निम्ति प्रयोग गरिएको छ । यो कति उपयुक्त शब्द हो; किनभने अरूको खराबी गर्ने गफगाफ र द्वेषपूर्ण निन्दा-चर्चा दुष्ट छ, शैतानिक छ । भूटो निन्दाको स्रोत शैतान हो, किनभने त्यसको स्वभाव यस्तो छ । तिनीहरू दाखमद्यको दासत्वमा, त्यसको लतमा परेको हुनुहुँदैन । खास गरी तिनीहरू न कुनै खानेकुराको लतमा, न ता कुनै पिउने कुराको लतमा, न कुनै दवाईपानीको लतमा पर्नु हुन्छ ।

स्त्रीहरूलाई मण्डलीको कुनै सभामा शिक्षा दिने अनुमति छैन । तर वृद्धा स्त्रीहरूका निम्ति घरमा शिक्षा दिने ईश्वरीय खटन र नियुक्ति छँदैछ । यस प्रकारको सेवकाइद्वारा के-के हुन सक्छ ? त्यसका सम्भावनाहरू धेरै छन्, अनगिन्ती छन् ।

तीतस २:४: विशेष गरी वृद्धा स्त्रीहरूले तरुणी स्त्रीहरूलाई सिकाउनुपर्छ; किनभने वर्ष-वर्षको बाइबल-अध्ययन गरेका र जीवनको व्यावहारिक अनुभव धेरै भएका हुनाले तिनीहरू भर्खर जीवनका दायित्वमा प्रवेश गर्ने बहिनीहरूलाई अमूल्य सल्लाह दिन पूरा सक्षम हुन्छन् । नत्र ता हरेक पुस्ताका विश्वासीहरूले बितेका भूलहरू दोहोर्याउँदै कठिन तरिकाले सिक्नुपर्छ; तिनीहरूको दुर्भाग्य यस्तै नहोस् । यहाँ सिकाउने दायित्व वृद्धा स्त्रीको जिम्मेवारी हो; तर हरेक समभदार जवान विश्वासी भाइबहिनीले अवश्य निष्ठावान् वृद्ध ख्रीष्ट-विश्वासी दाजु वा दिदीहरूको सङ्गत खोज्छ, यिनीहरूसित मित्रता कायम राख्छ र यिनी-हरूबाट अमूल्य सल्लाह र सुधार पाउने अपेक्षा गर्छ ।

तरुणी स्त्रीले आफ्नो पतिलाई प्रेम गर्न सिक्नुपर्छ । तर सिकाउने काम कसले गर्छ ? पति काममा निस्केको बेलामा तिनलाई चुम्बन गर्नु तिनलाई प्रेम गरेको कहाँ मानिन्छ र ? पत्नीले आफ्ना पतिलाई आदर देखाउने हजारौं उपायहरू छन्, जस्तै: पतिलाई घरको शिरको रूपमा स्वीकार गरेर, मुख्य निर्णयहरू गर्ने अधिकार तिनको हातमा छोडेर, घर साफसुग्घर राखेर, घरपरिवारलाई सुव्यवस्थित गरेर, आफ्नो रूपमा ध्यान दिएर, चाहिँदोभन्दा बढी खर्च नगरेर, आफ्नो गल्ती तुरुन्तै मानिलिएर, उदारचित्तले अरूलाई क्षमा दिएर, आपसी बोलचाल सधैं कायम राखेर, अरूको सामु पतिको कुरा कहिल्यै नकाटेर, तिनको विरोध कहिल्यै नगरेर र खुला रूपले तिनको दोष नदेखाएर अनि तिनको केही कामकुरा बिग्रेमा तिनको सक्रिय सहयोग गरेर आदि ।

यी वृद्धा स्त्रीहरूबाट तरुणी स्त्रीहरूले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई माया गर्न सिक्नुपर्छ । आफ्ना छोराछोरीहरूलाई माया कसरी गरिन्छ ? तिनी-हरूसँग बाइबल पढेर र प्रार्थना गरेर, तिनीहरूले स्कूलबाट वा खेलबाट घर

फर्कने बेलामा आमालाई घरमा भेट्टाएर, तिनीहरूलाई सठीक र उचित अनुशासन गरेर, तिनीहरूलाई नपुलपुलाएर, तिनीहरूलाई प्रभुको सेवाका पात्र तुल्याएर, तिनीहरूलाई संसारको ढाँचामा नढालेर र नरकको निम्ति नहुर्काएर आमाले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई माया गर्छिन् ।

तीतस २:५: तरुणी स्त्रीहरूले विवेकशील हुन सिक्नुपर्छ । ख्रीष्ट-विश्वासी भएका नाताले तिनीहरूलाई के-के सुहाउँछ, सो कुरा पत्ता लगाउन र छुट्ट्याउन तिनीहरूलाई सुविवेकको खाँचो पर्छ । तिनीहरू हृदयदेखि बाहिर जानुहुँदैन; तिनीहरू उग्र, तीव्र, तीखा, चुचा हुनुहुँदैन, अँ, अति गर्नुहुँदैन, तर सन्तुलित हुनुपर्छ ।

तिनीहरू पतिव्रता हुनुपर्छ । तिनीहरू आफ्ना पतिप्रति विश्वासयोग्य हुनुपर्छ; तिनीहरूले आफ्नो सोचविचारमा, आफ्ना बोलीमा र आफ्ना व्यवहारमा पवित्रता कायम राख्ने र अशुद्ध नहुने चेष्टा गर्नुपर्छ । तिनीहरू घर सम्हाल्ने असल गृहस्थी हुनुपर्छ । घर सम्हाल्ने काम परमेश्वरको महिमाका निम्ति गर्न सकिने ईश्वरदत्त सेवकाइ हो भन्ने कुरा तिनीहरूले बुझ्नुपर्छ । प्रभुमा आमा हुनेहरूले यी बहिनीहरूको मनमा के बसाउनुपर्छ भने, घरमा असल पत्नी र असल आमा हुनुमा प्रभुको सेवा गरेको ठूलो मान हुन्छ; तर कुनै कारखाना, उद्योग वा व्यापार-धन्धामा काम गर्ने स्त्रीहरूले आफ्नो घरपरिवारको बेवास्ता गर्दा रहेछन् ।

तरुणी स्त्रीहरूलाई भला हुन सिकाउनुपर्छ । तिनीहरू अरूहरूका निम्ति जिउनुपर्छ; तिनीहरूले अतिथि-सत्कार गर्नुमा रुचि राख्नुपर्छ; तिनीहरू कृपालु र उदारचित्त हुनुपर्छ । तिनीहरू स्वकेन्द्रित हुनुहुँदैन; तिनीहरूले 'पति, छोराछोरीहरू, घर आदि सबै मेरा, मेरा' भन्नु र मात्र-हुँदैन ।

तिनीहरू आफ्ना पतिप्रति आज्ञाकारी हुनुपर्छ । घरको शिर पति हुन्; यो कुरा तिनीहरूले स्वीकार गर्नुपर्छ । पत्नी पतिभन्दा प्रतिभाशाली र सक्षम हुनु सम्भव छ । तब आफ्ना पतिलाई दमन गर्नुभन्दा उसले तिनलाई घरको नेतृत्व लिने उत्साह दिनुपर्छ र स्थानीय मण्डलीमा बढी सक्रिय हुन तिनलाई सहायता गर्नुपर्छ । किचकिच गर्न उसलाई मन लागेर पनि उसले

यो आफ्नो पापको परीक्षा सम्भेर दमन गर्नुपर्छ; उसले बरु आफ्ना पतिको प्रशंसा गरेको। अनि यो सब किन? किनकि कुनै हालतमा पनि परमेश्वरको वचनको निन्दा र बेइज्जत हुनुहुँदैन। परमेश्वरका जनहरूको, विश्वाससंग असङ्गत भएको जीवनबाट प्रभुको नामको कतिको निन्दा भएको छ, सो कुरा यस पत्रभरि पावललाई महसुस भएको थियो।

तीतस २:६: पावलले तीतसलाई यी तरुणी स्त्रीहरूलाई शिक्षा दिनु भन्ने अर्ती दिएनन्। यसमा उनी शिष्ट र होशियारी हुनुपर्छ। यो सेवकाइ प्रभुमा आमा भएकाहरूलाई दिइएको छ। तर तीतसले बरु जवान पुरुषहरूलाई अर्ती दिऊन्! यी भाइहरू विशेष गरी आत्मसंयमी र आत्मनिग्रही हुनुपर्छ। तिनीहरूका निम्ति यो कति उपयुक्त शब्द हो; किनभने जवानी-चाहिँ उम्लिने जोश, कहिल्यै नथाकिने उमङ्ग र तागत देखाउने तीव्र आत्मबलले युक्त समय हो। तिनीहरूले जीवनको हरेक क्षेत्रमा लगनशीलता देखाउन र सन्तुलित हुन सिक्नुपर्छ।

तीतस २:७: अब तीतसको पालो आयो। उनका निम्ति पनि पावलको विशेष अर्ती छ। मण्डली-मण्डलीमा सार्वजनिक सेवकाइको कार्यभार तीतसलाई सुम्पिएको हुनाले उनी असल कामहरूको नमुना हुनुपरेको थियो; अनि यस बोलावटसित नमिल्ने कुराहरू उनले आफ्नो जीवनदेखि हटाउनुपरेको थियो। यसमा उनी पूरा होशियारी हुनुपर्छ। उनले सिकाएको शिक्षा र उनको व्यवहारको बीचमा समानता हुनुपर्छ। उनको शिक्षामा स्वच्छता, गम्भीरता र सच्चाइ हुनुपर्छ। पवित्र जनहरूलाई एकैपल्ट सधैंका निम्ति सुम्पिएको विश्वास जस्तो छ, ठीक त्यस्तै उनले दिएको शिक्षा दरुस्त हुनुपर्छ र त्योसित मिल्नुपर्छ। शिक्षाको स्वच्छता यो हो। पावल यस कुराबाट हट्दैनन्: तीतसले प्रचार गरेको शिक्षा गम्भीरता र समझले पूर्ण हुनुपर्छ। सच्चाइचाहिँ सत्यताको मार्गदेखि यता-उता कहीं नजाने, तर दूधको दूध, पानीको पानी दिने शिक्षकको सद्गुण हो। तर दुःखको कुरा हो: धेरै आधुनिक बाइबल-अनुवादहरूबाट यो शब्द हटाइएको छ।³⁾

तीतस २:८: 'शुद्ध वचन लगाऊ, जसमा कुनै दोष भेट्टाउन सकिँदैन।' यसर्थ हामीले दिएको शिक्षाको प्रस्तुतिको विषयमा विरोध गर्न सकिने, आपत्ति जनाउन सकिने, ठेस लाग्न सकिने कुनै कुरा हुनुहुँदैन। शिक्षाको मूल छोडेर हाँगाहरूतिर जानुहुँदैन; नौला-नौला शिक्षाहरू अपनाउनुहुँदैन; फेसनदार हुनुहुँदैन; अपरिपक्व, काँचो, अधिकाल्चे, रूखो हुनुहुँदैन। खाँटी शिक्षाको शुद्ध वचनमा सम्मोहन ठूलो छ; त्यसको शक्तिशाली प्रभावबाट को उम्कन सक्छ? खाँटी शिक्षाको विरोध गर्ने मानिसहरू शर्ममा पर्नेछन्; किनभने तिनीहरूले ख्रीष्ट-विश्वासीको कवचमा कुनै सानो चिरो पनि भेट्टाउन सक्दैनन्। एउटा पवित्र जीवनजस्तो तर्क-वितर्कहरू जितिदिने प्रभावकारी यन्त्र वा हतियार अरू केही पनि छैन।

तीतस २:९: अब दासदासीहरूको कुरा आयो। तिनीहरूका निम्ति यहाँ केही विशेष अर्तीहरू उल्लेख गरिएका छन्। हामीले यस सम्बन्धमा याद गर्नुपर्छ: पवित्र बाइबलले मानिसहरूका कति प्रथाहरूको प्रस्तुति पेश गर्छ, जुन प्रथाहरूको अनुमोदन त्यसले गर्दैन। उदाहरणको लागि, पुरानो नियममा यहूदीहरूका कतिजना पितापुर्खाहरूले बहुविवाह गरेको बयान छ। तर परमेश्वरका जनहरूका निम्ति बहुविवाहचाहिँ कहिल्यै उहाँको इच्छानुसार थिएन। अनि ठीक त्यस्तै परमेश्वरले दासप्रथाका अन्याय र क्रूरताहरू कहिल्यै अनुमोदन गर्नुभएन। उहाँले दासहरूका मालिकहरूबाट आउँदो दिनमा त्यसको लेखा लिनुहुनेछ। तर नयाँ नियमको शिक्षा बलमिचाइ प्रयोग गरेर क्रान्तिद्वारा दासप्रथा हटाउने पक्षमा छैन। बरु नयाँ नियमको शिक्षाले दासप्रथाका दुरुपयोगहरूको दोष देखाइदिन्छ, र सुसमाचारको शक्तिले यी दुरुपयोगहरू हटाइदिन्छ। इतिहास साक्षी बसेको छ: परमेश्वरको वचनको प्रचार र शिक्षा जहाँ-जहाँ प्रबल भएको छ, त्यहाँ-त्यहाँ दासप्रथाका खराबीहरू सबै विस्तार-विस्तारै हटेका छन्।

तर जबसम्म ठाउँ-ठाउँमा दासप्रथा रहन्छ, तबसम्म दासदासीहरू कुनै हालतमा पनि इसाईधर्मको सर्वोत्तम आशिषबाट वञ्चित हुनुपर्दैन। किनभने तिनीहरूले आफ्नो जीवनद्वारा ख्रीष्ट येशूमा भएको जीवन

परिवर्तन गराउने शक्तिको असल गवाही दिन सक्छन्; अनि तिनीहरूले हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको शिक्षा सिँगारेर त्यसको शोभा बढाउन सक्छन्। नयाँ नियममा देश र राष्ट्रहरूका शासकहरूलाई भन्दा दासदासीहरूलाई बढी ठाउँ र ध्यान दिइएको छ। यसर्थ परमेश्वरको राज्यका निम्ति दास-दासीहरूले कति ठूलो भूमिका खेल्नेछन्, सो कुरा यसले देखाउन खोजेको होला।

इसाई दासदासीहरू आज्ञाकारी हुनुपर्छ; तर यसो गरेर तिनीहरूले प्रभुको कुनै आज्ञा उल्लङ्घन गर्नुहुँदैन। उहाँको कुनै आज्ञा उल्लङ्घन गर्नुपर्ने बाध्यतामा परेर मात्र तिनीहरूले आ-आफ्ना मालिकहरूको आज्ञा पालन गर्नुहुँदैन, तर आफ्ना मालिकहरूको इच्छा अस्वीकार गर्नुपर्छ। इसाई भएको नाताले तिनीहरूले आफ्ना मालिकप्रति यस विशेष अवस्थामा अनाज्ञाकारी भएकोमा जेजस्ता नकारात्मक नतिजाहरू विनम्र र धीरजसाथ सहनुपर्छ।

तिनीहरूले सबै कुराहरूमा आफ्ना मालिकहरूलाई खुशी तुल्याउन सक्नुपर्छ। तिनीहरूको काम उत्पादनकारी हुनुपर्छ अर्थात् तिनीहरूले पूरा गरेको कामको परिमाण र त्यस कामको गुणस्तरद्वारा आफ्ना मालिकहरूलाई सन्तुष्ट पार्न सक्नुपर्छ। तिनीहरूले सबै कामकुराहरू खीष्ट येशूका निम्ति गरेभैं गर्न सक्छन्। यसका निम्ति उहाँले तिनीहरूलाई एक दिन पूरा इनाम दिनुहुनेछ।

तिनीहरूको मुख लाग्नुहुँदैन; अथवा तिनीहरू अशिष्ट, अभद्र, छाड़ा वा ढीठ हुनुहुँदैन। अनुग्रहको युगको शुरुमा धेरै दासदासीहरूले आफ्ना मालिकहरूलाई प्रभु येशूकहाँ डोहोर्याएर विश्वासमा ल्याए। तिनीहरूको कत्रो सौभाग्य! अनि यसको खास कारण के थियो? तिनीहरू र अन्यजातिका दासदासीहरूको बीचमा ठूलो, आकाश-पातालको भिन्नता थियो।

तीतस २:१०: तिनीहरूले लामो हात गर्नुहुँदैन। तिनीहरू अरू दासदासीहरूको चिराभ्यस्त, यिनीहरूलाई बानी लागेको यस पापमा फसेनन्। इसाई दासदासीहरूका भिन्नताहरूमा यो एक विशेष भिन्नता

हुन्थ्यो । किनकि तिनीहरू इसाई नैतिकताले पूरा इमानदार हुन बाँधिएका थिए । तब सार्वजनिक दास-लिलाममा इसाई दासदासीहरूको दाम ज्यादा हुनु कुनै अचम्मको कुरा थिएन । तिनीहरूले बिलकुल इमानदार हुने शिक्षा पाएका थिए । तिनीहरू पूरा विश्वासयोग्य हुनुपरेको थियो । यसरी नै तिनीहरूले आफ्नो जीवनको हरेक क्षेत्रमा र तिनीहरूले गरेको कामद्वारा मुक्तिदाता परमेश्वरको शिक्षाको शोभा बढाउँथे । त्यस जमानामा जुन कुरा इसाई दासदासीहरूको सम्बन्धमा सत्य र साँचो ठहरिन्थ्यो, त्यो कुरा वर्तमान समयमा इसाई कामदार र कर्मचारीहरू वा कुनै जागिर र नोकरी गर्ने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको विषयमा सत्य र साँचो ठहरिनुपर्छ ।

तीतस २:११: अबका चारवटा पदहरूमा हाम्रो मुक्तिको सुन्दर शब्द-चित्र पेश गरिएको छ । यो शब्द-रचना साहित्य रत्न सम्भेर यस हीरामा मग्न भएर हामीले त्यसको सन्दर्भरूपी जड़ान भुल्नुहुँदैन र त्यसबाट अलग पार्नुहुँदैन । किनभने पावलले यहाँसम्म परमेश्वरको परिवारका सबै सदस्य-सदस्याहरूलाई आग्रह गरेर उनीहरूबाट विश्वाससित मिल्ने र पूरा मेल खाने व्यवहारको माग गर्दै आएका छन् । अनि अबचाहिँ तिनले हाम्रो मुक्ति भएकोमा परमेश्वरका महान् उद्देश्यहरूमध्ये एउटा प्रमुख उद्देश्य पेश गर्छन्: यसको प्रमुख उद्देश्य हाम्रो जीवनमा कन्चन पवित्रता पैदा गर्नु हो ।

'किनकि परमेश्वरको अनुग्रह देखा परेको छ ।' परमेश्वरको पुत्रचाहिँ प्रकट हुनुभएको परमेश्वरको अनुग्रह हुनुहुन्छ । प्रभु येशू यस पृथ्वीमा आउनुभएको बेलामा र विशेष गरी उहाँले हाम्रा पापहरूका निम्ति आफूलाई क्रूरमा दिइहाल्नुभएको बेलामा परमेश्वरको अनुग्रह देखा परेको हो । उहाँ सबै मानिसहरूलाई मुक्ति दिन आउनुभयो । अनि उहाँको स्थानापन्न त्राणको काम सबै मानिसहरूलाई छुटकारा दिन पर्याप्त भयो । सबै मानिसहरूका निम्ति छुटकाराको दाम तिरिएको छ; यसैले पापहरूको क्षमा सबै मानिसहरूका निम्ति उपलब्ध छ । यो प्रबन्ध साँचो र पक्का हो । तर जस-जसले प्रभु येशूलाई आफ्नो व्यक्तिगत प्रभु र मुक्तिदाताको रूपमा ग्रहण गर्छन्, तिनीहरूले मात्र मुक्ति अर्थात् पापहरूको क्षमा पाउँछन् । सर्वमुक्तिवाद शैतानले रचेको भूट हो; किनभने यस ठाउँमा र पवित्र

बाइबलको अन्य ठाउँहरूमा 'अन्तमा सबैले मुक्ति पाउनेछन्' भन्ने सुभाउको गन्ध पनि छैन ।

तीतस २:१२: जुन अनुग्रहले हामीलाई बचायो, त्यस अनुग्रहले हामीलाई सिकाउँछ र पवित्रतामा हामीलाई तालिम दिन्छ । पवित्रताको मार्गमा नाँइनास्तिका कुराहरू छन्, जुन कुराहरू हामीले इन्कार गर्न सिक्नुपर्छ । नाँइनास्ति गरिएका कुराहरूमा भक्तिहीनता पहिलो आउँछ । भक्तिहीनता भनेको सत्धर्मको विरोध, परमेश्वरको बेवास्ता हो । नाँइनास्ति गरिएका कुराहरूमध्ये दोस्रो स्थानमा सांसारिक अभिलाषाहरू आउँछन् । अवैध यौनको सम्बन्धमा गरिने व्यभिचार र यस क्षेत्रमा गरिने अन्य पापहरू मात्र होइन, तर धनको लोभ, साथै सत्ता, प्रभुत्व, सुख र मानको लालच, अँ, सांसारिक हुने जुनसुकै अभिलाषा हामीले इन्कार गर्न सिक्नुपर्छ ।

हामीले सिक्नुपर्ने कुराहरूमा सकारात्मक कुराहरू पनि छन् । हामी अरू मानिसहरूको सम्बन्धमा आत्मसंयमी र धर्मी जीवन जिउनुपर्छ भने, परमेश्वरको निर्मल ज्योतिमा हामी उहाँको सामु एउटा भक्तिपूर्ण जीवन जिउनुपर्छ । यस बितिजाने संसारमा यी सद्गुणहरूले हाम्रो परिचय गराउनुपर्छ, हामीलाई चिनाउनुपर्छ । यो संसार हाम्रो स्थायी घर होइन, तर प्रवासीको जीवन जिउने परदेश पो हो ।

तीतस २:१३: यस संसारमा परदेशीको जीवन जिउनुपर्दाखेरि एउटा उज्ज्वल आशाले हामीलाई सधैं प्रेरणा दिइरहन्छ: हाम्रा महान् परमेश्वर र मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टको महिमापूर्ण दोस्रो आगमन नजिकै छ । यसमा हामी ख्रीष्ट-विश्वासीहरू आकाशमा उठाइलगिने क्षण बुझ्छौं । किनभने महिमित ख्रीष्ट येशू एक दिन, चाँडै मण्डलीका निम्ति आउनुहुनेछ र त्यसलाई स्वर्गको घरमा लैजानुहुनेछ (१ थेस्सलोनिकी ४:१३-१८) । अथवा दोस्रो राय पनि सम्भव छ, यसको सन्दर्भ राज्य गर्न आउनुहुने ख्रीष्ट येशूको दोस्रो आगमन पनि हुन सक्छ । त्यस बेलामा उहाँ ठूलो महिमामा संसारकहाँ देखा पर्नुहुनेछ; त्यस समयमा उहाँले आफ्ना शत्रुहरूलाई हार खुवाउनुहुनेछ र यस पृथ्वीमाथि आफ्नो राज्य स्थापित

गर्नुहुनेछ (प्रकाश १९:११-१६) । हाम्रो विचारमा, यहाँ पावलले भनेको तत्पार्य र सन्दर्भ ख्रीष्ट येशू मण्डलीका निम्ति देखा पर्नुहुने र आफ्नी दुलहीलाई स्वर्गमा लैजानुहुने उहाँको अग्र-आगमन हो । तर चाहे उहाँ दुलहाको रूपमा आऊन्, वा राजाको रूपमा आऊन्, ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले उहाँको महिमित आगमनको बाटो हेर्नुपर्छ, र त्यसका निम्ति सधैं तयार हुनुपर्छ ।

तीतस २:१४: हामी उहाँको दोस्रो आगमनको बाटो हेर्दै जिउनुपर्छ; तर हामीले उहाँको पहिलो आगमन र उहाँको बलिदानको उद्देश्य कहिल्यै भुल्नुहुँदैन; किनभने हामीलाई सबै अधर्मबाट छुटकारा दिन उहाँले आफूलाई दिइहाल्नुभयो । प्रभु येशूलाई धन्यवाद होस्, किनभने उहाँले हामीलाई पापको दोष र पापको सजायबाट बचाउनुभयो । तर हामीलाई पापको सजायबाट बचाउने, तर हाम्रो जीवनमाथि पापको प्रभुत्व गर्ने शक्ति काट्न नसक्ने, जित्न नसक्ने मुक्ति अधूरो मुक्ति मानिन्छ ।

आफ्नै निम्ति एउटा विशेष जातिलाई शुद्ध पार्न उहाँले आफूलाई दिइहाल्नुभयो । इस्वी संवत् १६११ सालको के.जे.वी.-बाइबलको अनुवादअनुसार यहाँ 'अद्वितीय' जातिको अर्थ लाग्छ, जुन अनुवाद पुरानो⁴⁾, तर अक्षरशः हो । हामी धेरै पल्ट विशिष्ट त छौं; तर सायद परमेश्वरले हामीबाट चाहनुभएको विशिष्टता अर्को होला । पक्का पनि, हामीलाई एउटा अनौठो र पराई जाति तुल्याउन उहाँ हाम्रा निम्ति मर्नुभएन । तर हामी उहाँको विशेष धन भएका छौं, हामी उहाँका भयौं; हामी संसारका होइनौं, आफ्नै पनि होइनौं । हामी असल कामहरूमा जोशिलो भएको एउटा विशेष जाति होऔं भन्ने हेतुले उहाँले आफूलाई दिनुभयो । यसर्थ हामीले उहाँको नामको महिमाका निम्ति भलाइका कामहरू गर्नुमा जोश र उमङ्ग देखाउनुपर्छ । जुन मानिसहरूले खेलकुदमा, राजनीतिमा र व्यापारमा जोश र उमङ्ग देखाउँछन्, ती मानिसहरूलाई तिनीहरूको जोशको खातिर हामी किन डाहा गर्दैनौं ? तिनीहरूको जोश र उमङ्गले हामीलाई सुकर्महरूमा जोशिलो हुने प्रेरणा दिनुपर्नेथियो, होइन र ?

तीतस २:१५: तीतसले यी कुराहरू सिकाउनुपर्छ। यी कुराहरू भन्नाले अधिका पदहरूमा पेश गरिएका एक-एक कुरा बुझिन्छ, विशेष गरी हामीले मुक्तिदाता प्रभुको बलिदानयुक्त मृत्युमा परमेश्वरका विशेष उद्देश्यहरू बुझ्नुपर्छ। तीतसले पवित्र जनहरूलाई भक्तिको व्यावहारिक जीवन जिउने प्रोत्साहन र अर्ती दिनुको साथै प्रेरितिक शिक्षाहरूसित जसको जीवन र जसको काम मिल्दैनथियो, तिनीहरू हरेकलाई उनले हप्काउनुपरेको थियो। अधिकारयुक्त सेवकाइका निम्ति उनले कसैबाट माफ माग्नुपर्दैनथियो; पूरा अधिकारसहित र पवित्र आत्माले दिनुभएको हिम्मतसहित उनले आफ्नो सेवकाइ पूरा गर्नुपरेको थियो। कसैले पनि उनलाई तुच्छ ठान्न पाउँदैनथियो। तीतसले आफ्नो जवानी, आफ्नो अन्यजातीय पृष्ठभूमि र आफ्ना व्यक्तिगत कमजोरीहरूको विषयमा कुनै फिक्री, कुनै पर्वाह, कुनै धुकचुक गर्नुपर्दैनथियो। किनकि उनले परमेश्वरको वचन बोल्थे; अनि सम्पूर्ण भिन्नता र उनको विशेषता यसैमा थियो।

खण्ड ५) तीतस ३:१-११: क्रेटका स्थानीय मण्डलीहरूलाई दिइएका अर्तीहरू

तीतस ३:१: तीतसले क्रेटका मण्डलीहरूका विश्वासीहरूलाई सरकारप्रति तिनीहरूको जिम्मेवारी के हो, सो सम्झाइदिनुपरेको थियो । सरकारको विषयमा इसाई दृष्टिकोण यस प्रकारको छ: सबै सरकारहरू परमेश्वरको नियुक्ति र खटनमा भएका हुन् (रोमी १३:१) । कुनै सरकार अइसाई सरकार होला, ख्रीष्ट-विरोधी सरकार किन नहोला, तर सरकार नहुनुभन्दा जुनसुकै सरकार हुनु बढियो हुन्छ । किनभने सरकार नभएको खण्डमा अराजकता हुन्छ; अनि अराजकताको अवस्थामा जुनैसुकै देश वा जुनैसुकै जाति धेरै समय टिक्दैन, तर नाश हुन्छ । शासकले परमेश्वरलाई नचिन्लान्, तर तिनी आफ्नो उच्च पदमा परमेश्वरको अभिषिक्त जन हुन्; यसकारण हामीले शासकलाई तिनलाई दिनुपर्ने आदर दिनुपर्छ । ख्रीष्ट-विश्वासीहरू शासकहरू र अधिकारीहरूप्रति आज्ञाकारी हुनुपर्छ । तर जब

कुनै सरकार परमेश्वरद्वारा दिइएको आफ्नो निर्धारित स्थान र अधिकार नाघेर जान्छ, र ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई परमेश्वरको आज्ञाको विरोधमा जान र अनाज्ञाकारी हुन लाउँछ, तब ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले 'हामीले मानिसहरूको भन्दा परमेश्वरको आज्ञा पालन गर्नुपर्छ' भन्ने सिद्धान्त अपनाउनुपर्छ (प्रेरित ५:२९) । अनि सरकारको नियम पालन नगरेको हुनाले ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई सजाय दिइन्छ भने, उनीहरूले यो दण्ड स्वीकार गर्नुपर्छ, र प्रभुका निम्ति यो नम्रतासाथ सहनुपर्छ । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सरकारको विरोधमा कुनै विद्रोहमा भाग लिनुहुँदैन, र बलमिचाइद्वारा सरकारलाई ढाल्ने कुनै क्रान्तिमा संलग्न हुनुहुँदैन ।

यस संसारसित ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको सम्बन्ध केकस्तो भएर ठीक हुन्छ ?

ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले देशको कानून मान्नुपर्छ, यहाँसम्म कि उनीहरूले सबै ट्राफिक नियमहरू पालन गर्नुपर्छ र सबै किसिमका करहरू तिर्नुपर्छ । उनीहरू नियमपालक, आदरयोग्य, आज्ञाकारी नागरिक हुनुपर्छ । यहाँसम्म प्रायः सबैजना राजी हुन्छन् । तर तीनवटा क्षेत्रहरूमा उचित व्यवहार केकस्तो हुनुपर्नु हो, सो सम्बन्धमा इसाईहरूको बीचमा एकमत छैन, जस्तै: मतदान दिने-नदिने विषयमा, सरकारी उच्च पदको अधिकारी हुने-नहुने विषयमा र सेनाको साथ लडाइँमा जाने-नजानेको विषयमा । यिनका दुईवटाको विषयमा सठीक निर्णयमा आइपुग्न हामी पवित्र बाइबलमा निम्न मार्गदर्शनरूपी उपयुक्त निर्देशिका पाउँछौं:

क) यूहन्ना १७:१४ र १६: ख्रीष्ट-विश्वासीहरू संसारमा जिउँछन्, तर उनीहरू संसारका हुँदैनन् ।

ख) १ यूहन्ना ५:१९^ब, १ यूहन्ना २:१७; यूहन्ना १२:३१: सारा संसार र त्यसको व्यवस्था दुष्ट शैतानको हातमा छ; अनि त्यसको विषयमा न्यायको फैसला गरिएको छ र त्यसलाई दण्डको आज्ञा दिइसकेको छ ।

ग) संसारको सुधार गर्ने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूको जिम्मेवारी र कार्यभार होइन; होइन, उनीहरूले मानिसहरूलाई दुष्ट संसारको बीचबाट बचाउनुपर्छ ।

घ) फिलिप्पी ३:२०; १ पत्रुस २:११: प्रायः सबै ख्रीष्ट-विश्वासीहरू यस पृथ्वीको कुनै न कुनै देशका नागरिक हुन्छन्; यो अनिवार्य कुरा हो । तर उनीहरूको खास नागरिकता स्वर्गको हो । उनी-हरूले यस पृथ्वीमा आफूलाई परदेशी र प्रवासी सम्झन्छन् ।

ङ) २ तिमोथी २:४: आफ्नो ड्यूटी पूरा गर्ने कार्यरत सिपाहीले आफूलाई यस जीवनका धन्दाहरूमा फसाउँदैन; उसले आफूलाई सिपाहीमा भर्ना गर्नुहुने आफ्ना प्रभुलाई बेखुशी तुल्याउन चाहँदैन ।

च) यूहन्ना १८:३६: प्रभु येशूले भन्नुभयो: 'मेरो राज्य यस संसारको होइन।' अनि उहाँका राजदूतहरू भएका हुनाले हामीले यो सत्यता संसारकहाँ पेश गर्न र प्रकट गर्न सक्नुपर्छ ।

छ) २ कोरिन्थी ६:१७-१८: राजनीति प्रायः भ्रष्ट कुरा हो, र भन्-भन् भ्रष्ट हुँदै जान्छ; यो त्यसको स्वभाव र गुण नै हो । अनि ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले अधर्मबाट निस्केर त्यसबाट अलग रहने आज्ञा पाएका छन् ।

ज) अब भोट खसाल्ने कुरा आयो । ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले सच्चा र इमानदार उम्मेदवारलाई आफ्नो मतदान दिन्छन्; यो सर्वमान्य र स्वाभाविक कुरा हो । तर मानिसहरूमध्ये सबैभन्दा तल्लो स्तरकोलाई शासक तुल्याउने परमेश्वरको इच्छा भयो भने के गर्ने? (दानियल ४:१७) । यस अवस्थामा परमेश्वरको इच्छा कसरी जानिन्छ, र कुन प्रकारले पालन गरे ठीक हुन्छ होला त ?

उक्त तीनवटा विषयहरूमा तेस्रो विषय रहेको छ: सरकारको आदेश पाए के ख्रीष्ट-विश्वासी लडाइँमा जानु हुन्छ कि जानुहुँदैन? यसको

पक्षमा र यसको विपक्षमा बलिया-बलिया तर्कहरू छन् । तर मलाई के लाग्छ भने, लडाइँमा नजाने पक्षले तर्क जित्छ; किनभने यसका निम्ति प्रमाणहरू बढी छन् । यस विषयमा माथि पेश गरिएका बुँदाहरूले सठीक फैसलामा पुग्न साथ दिन्छन् । तिनमा निम्न विचारहरू अभ थपिन्छन्:

क) यूहन्ना १८:३६: प्रभु येशूले भन्नुभयो: ‘... मेरो राज्य यस संसारको हुँदो हो त मेरा सेवकहरूले लडाइँ गर्नेथिए ।’

ख) मत्ती २६:५२: उहाँले यो पनि भन्नुभयो: ‘तरवारले तिनीहरू सबैलाई नष्ट गर्छ, जसले तरवार हातमा लिन्छन् ।’

ग) मत्ती ५:४४: प्रभुले भन्नुभयो: ‘आफ्ना शत्रुहरूलाई प्रेम गर !’ यसकारण मानिसहरूको ज्यान कसरी लिन सकिन्छ? यो त बिलकुल प्रभुको शिक्षाको विरोधमा छ ।

हतियार धारण गर्ने कुराको घोर विरोध गर्नेहरू तब धन्यका हुन्छन्, जब तिनीहरू यस्तो एउटा देशमा बस्छन्, जहाँ नैतिक आपत्ति जनाउनेहरू वा अयोधीहरूका निम्ति प्रबन्ध गरिएको छ ।

तर यता धेरै इसाई पुरुषहरू छन्, जो लडाइँमा गए, र जसले रणभूमिमा सुनाम कमाए । नयाँ नियमका वृत्तान्तहरूमा कर्नेलियस र युलियसजस्ता सुबेदारहरू छन्, जसको चरित्र प्रशंसनीय थियो । अनि आत्मिक युद्ध कसरी लड्नुपर्छ, सो सम्बन्धमा नयाँ नियमले सैनिक जीवनको सहारा लिएको छ र सैनिक भाषा प्रयोग गरेको छ (एफेसी ६:१०-१७) । यदि सिपाही हुनु कदाचित हुँदैन नभएको कुरा हो भने, पावलले तिमोथीलाई ‘ख्रीष्ट येशूको असल सिपाही होऊ’ भन्ने कुरा कसरी लेख्न सक्छन्, सो बुझ्न गाह्रो छ । यस सम्बन्धमा हामीले जेजस्तो धारणा अपनाएका छौं, हामीले यस विषयमा कसैको न्याय गर्नुहुँदैन, अँ, कसलाई दोषी ठहराउनुहुँदैन; किनभने यहाँ दुईमत हुनलाई ठाउँ हुँदो रहेछ ।

आउनुहोस्, हामी तीतसको पत्रमा फर्कीं ! तीतस ३:१ पदमा ‘उनीहरू हरेक असल कामको निम्ति तयार रहून्’ भन्ने वाक्य अध्ययन गर्न बाँकी रहेको छ । ख्रीष्ट येशूका चेला-चेलीहरूको जिम्मेवारीमा यो कुरा

थपिएको छ । असल कामको सन्दर्भमा हाम्रो कुरा यस प्रकारको छः सबै इलममा इमान हुँदैन, जस्तैः आधुनिक विज्ञापनहरू प्रायः भूटैभूटमाथि स्थापित भएका छन् । अनि कति व्यापार-धन्दाहरू छन्, जसको विक्रीमा मानिसहरूको आत्मिक, मानसिक र शारीरिक स्वास्थ्य हानि गर्ने-गराउने माल-सामानहरू हुन्छन् । सुविवेक कायम राख्नलाई हामी यस प्रकारका इलमहरूबाट अलग बस्नुपर्छ ।

तीतस ३:२: 'उनीहरूले कसैको बदनाम नगरून्!' हे ख्रीष्ट-विश्वासीहरूहो, सुन्नुहोस्! हामीले शासकको विरोधमा कुनै खराबी बोल्नुहुँदैन (प्रस्थान २२:२८; प्रेरित २३:५) । राजनीतिक प्रचार-धावामा मन जोशले तातिएको अवस्थामा हामीले यो भुल्नुहुँदैन, न ता अन्याय र अत्याचार सहनुपरेका वा सतावटमा परेका समयहरूमा हामीले यो भुल्नु हुन्छ । तर यहाँ यस पदको सन्दर्भ सबै मानिसहरू हुन् । हामीले कसैको खिल्ली उड़ाउनु, कसैको निन्दा गर्नु, कसैको अपमान गर्नु, कसैको विरोधमा अपशब्द प्रयोग गर्नु हुँदैन । 'कसैको बदनाम नगर' भन्ने यो सरल आज्ञा पालन गरेर ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले कति दुःखहरू, कति आपद्-विपद्हरू टार्न सक्नेथिए, यसको साध्य छैन ।

हामी भगडालु हुनुहुँदैन । हामी सबै किसिमको भगडारगडाबाट अलग रहनुपर्छ । हामी शान्तिप्रिय हुनुपर्छ । बहस गर्न दुईजनालाई चाहिन्छ । यहाँ डाक्टर आइरनसाइडको कुरा आयो । यदि कसैले उनीसँग उनले प्रचार गरेको प्रवचनको सानोतिनो कुराको विषयमा तर्कवितर्क वा भगडा गर्न खोज्यो भने, उनको जवाफ यस प्रकारको हुन्थ्योः 'ठीक छ, प्रिय भाइ, एक दिन हामी स्वर्गमा पुग्नेछौं, र तब हामी दुईजनामा एकजनाको विचार गलत थियो भन्ने कुरा प्रकट हुनेछ; अनि कसले जान्दछ, सायद त्यस बेलामा गलत मेरो पो भएको साबित ठहरिएला ।' यत्ति भन्नेमा यस प्रकारको बहस शान्त हुन्थ्यो ।

हामी कोमल हुनुपर्छ । यस सद्गुणको विषयमा विचार गर्दा हामीलाई तत्कालै प्रभु येशूको याद आउँछ-आउँछ । हाम्रा प्रभु येशू विनयी र भलो हुनुहुन्थ्यो; उहाँ शान्त स्वभावको, मिलनसार, मिलापी र शान्तिप्रिय हुनुहुन्थ्यो ।

अनि हामीले सबै प्रकारको नम्रता अर्थात् शिष्टता, भद्रता र सभ्यता देखाउनुपर्छ । अनि यो सदगुण हामीले सबै मानिसहरूप्रति देखाउनुपर्छ । शिष्टता वा भद्रता इसाई सदगुणहरूमध्ये एक ठान्न उचित छ । शिष्टता र भद्रताभित्रको गुदी यस प्रकारको छः भद्र मानिसले आफ्नो विषयमा नम्र विचार गर्छ, तर अरू मानिसहरूको विषयमा उच्च विचार राख्छ; उसले अरू मानिसहरूलाई अगाडि राख्छ र आफूलाई पछाडि राख्छ; उसले बोलेको वचन र गरेको सबै काममा दया र भलाइको सुगन्ध हुन्छ । शिष्ट मानिसले आफूलाई सेवा गर्नुभन्दा अरू मानिसहरूको सेवा अगाडि राख्छ; उसले अरू मानिसहरूलाई सहायता गर्ने मौकाहरू छोपिहाल्छ । उसको भलाइ भएकोमा उसले तुरुन्तै आफ्नो कृतज्ञता प्रकट गरिदिन्छ । भद्र मानिस कहिल्यै असभ्य, अशिष्ट र रूखो हुँदैन, तर भलादमी र सज्जन हुन्छ ।

तीतस ३:३: यस नैतिक शिक्षामाथि ध्यान दिइएको यस खण्डमा प्रेरित पावलले फेरि पनि हाम्रो मुक्तिको विषयमा एउटा उच्च स्तरीय टिप्पणी दिन थाल्छन्, जुन टिप्पणीअनुसार हाम्रो मुक्तिमा परमेश्वरको लक्ष्य एउटा सुकर्मले युक्त जीवन हो । यस खण्डमा पावलको विचारधारा यस प्रकारले बग्दैछः

क) तीतस ३:३: मुक्ति पाउनुभन्दा अघि हाम्रो अवस्था केकस्तो थियो, त्यसमा तिनको ध्यान परेको छ ।

ख) तीतस ३:४-७: हाम्रो मुक्ति कुन प्रकारको छ, सो कुरा यी पदहरूमा स्पष्ट पारिएको छ ।

ग) तीतस ३:८: मुक्ति पाएको मानिसको जीवनमा व्यावहारिक नतिजा के हो, सो यस पदमा बताइएको छ ।

मुक्ति पाउनुभन्दा अगाडि हाम्रो अवस्थाको विषयमा परमेश्वरले यहाँ, यस पदमा हाम्रो प्रशंसा गर्नुहुन्न, तर हाम्रो विषयमा वास्तविक चित्र पेश गर्नुहुन्छ । किनभने हामी सबै कुराहरूको उत्तर जान्दछौं भन्ने धाक पिट्ने मूर्ख थियौं । तर वास्तवमा, हामीले आत्मिक तथ्यहरू बुझ्न सक्दैनथियौं; हाम्रा निर्णयहरू बुद्धिमान् थिएनन्, न ता हाम्रो व्यवहारमा समझको

भलक नै थियो । हामी अनाज्ञाकारी थियौं – परमेश्वरप्रति, बुबाआमाप्रति र अन्य अधिकारीहरूप्रति । हामी ठगिएका थियौं; किनभने शैतानले हामीलाई ठग्यो; अनि हाम्रो टेढामेढा विचारले हामीलाई ठग्यो । यसकारण ठीक बाटो कुन हो, सो हामीले कहिल्यै पत्ता लगाउन सकेनौं, तर सधैं बाटो बिराउँथ्यौं, सदा बन्द भएको गल्लीमा पुस्चाउने सडकहरूहुँदा अघि बढ्दै हिँड्थ्यौं । हामी किसिम-किसिमका अभिलाषाहरूका दासदासी थियौं । हाम्रा कति नराम्रा, अशुद्ध, फोहोर कुलतहरू थिए । कुविचारले ग्रस्त सोचाइको वशमा हामी सबै किसिमका पापहरूमा फसेका र जेलिएका थियौं । हाम्रो जीवन हामीलाई सधैं तित्त द्वेष र डाहाभित्र फन्को मार्ने चक्रमा परिरहेको थियो । हामी प्रेमरहित, स्वार्थी मानिस थियौं; हामी कति दुःखी र अभागी थियौं; हामीले अरूलाई भन् बढी दुःखी र अभागी तुल्याउँथ्यौं । हामी घृणित थियौं, र एक-अर्कालाई घृणा गर्दथियौं । भगडालु छरछिमेकीहरू, हाम्रो दुश्मनी गर्ने सहकर्मीहरू, तँछाड-मछाड गर्ने, प्रतिद्वन्द्वी, निर्दय व्यापारीहरू, साथै भगडा, दुश्मनी र लडाइँ गरिरहने परिवारहरूको बीचमा जीवन बिताउनुपरेको हाम्रो जीवनको विषयमा दिइएको यो वर्णन केकस्तो सुनिन्छ ?

तीतस ३:४: 'तर ...;' मानिसको पतित, चरित्रहीन अवस्थाको विस्वादा, बिस्मातपूर्ण चित्र यत्तिमै राखेर पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलले 'तर' भनेर हाम्रो ध्यान अर्कातिर लगाइदिन्छ । आउनुहोस्, यो कति ठूलो मोड हो, सो हामी हेर्दै जाऔं ! 'तर' भन्ने समुच्चयबोधक यस शब्दले मानिसको यस नाजुक स्थितिमा परिवर्तन आएको सङ्केत गर्छ; किनभने बीचमा आएर परमेश्वरले मानिसलाई उसले आफूलाई नष्ट गर्ने अवस्थादेखि अचम्म प्रकारले बचाउनुहुन्छ । एकजना अनविज्ञ व्यक्तिले परमेश्वरले मानिसको जीवनमाथि हस्तक्षेप गर्नुभएका कार्यहरूलाई यसो भन्ने नाम दिए: 'मानिसको निम्ति नरक जाने बाटोमा परमेश्वरले खडा गर्नुभएका अवरोधहरू' पो हुन् ।

'तर जब हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको दया र मानिसप्रति उहाँको प्रेम प्रकट भयो ।' परमेश्वरको प्रेम र दया कहिले प्रकट भयो ? दुई हजार

वर्षभन्दा पहिले, जब प्रभु येशू यस संसारमा आउनुभयो । यस वाक्यमा अर्को अर्थ पनि लाग्छ, जस्तै: जुन बेलामा हामीले मुक्ति पायौं, त्यस बेलामा हामीप्रति परमेश्वरको भलाइ र दया प्रकट भएको हो । परमेश्वरको दया र मानिसप्रति उहाँको प्रेम – यी सदगुणहरू उहाँले आफ्ना प्रिय पुत्रलाई पठाउनुहुँदा प्रकट गर्नुभयो; किनभने प्रभु येशू सारा संसारका विद्रोही, पापी मानिसहरूका निम्ति क्रूसमा मर्न आउनुभयो । ग्रीकमा जुन शब्दबाट ‘मानिसप्रति उहाँको प्रेम’ भन्ने अनुवाद भएको छ, त्यो शब्द ‘फिलान्थ्रोफिया’ हो, जसको शाब्दिक अर्थ लोक-उपकार वा मानव-प्रेम हो, जसभित्र प्रेम, कृपादृष्टि, उपकार र दयाजस्ता सदगुणहरू एक भएका छन् । ‘परमेश्वर हाम्रा मुक्तिदाता’ भन्ने उपाधिले परमेश्वर पितालाई हाम्रा मुक्तिदाताको रूपमा प्रस्तुत गर्छ । परमेश्वर कुन हिसाबले हाम्रा मुक्तिदाता हुनुभयो ? आफ्ना एकमात्र पुत्रलाई संसारमा पठाएर नै, जो हाम्रा पापहरू प्रायश्चित्त गर्ने पापबलि हुनुभयो । अनि तीतस २:१३ पदमा प्रभु येशूलाई पनि ‘परमेश्वर हाम्रा मुक्तिदाता’ भन्ने नाम दिइएको छ; किनभने उहाँले तिर्नुपर्ने छुटकाराको दाम तिरिदिनुभयो । यसकारण हामीलाई हाम्रा पापहरू क्षमा गर्न मिलेको छ ।

तीतस ३:५: उहाँले हामीलाई बचाउनुभयो । उहाँले हामीलाई कहाँबाट बचाउनुभयो ? उहाँले हामीलाई हाम्रा सबै पापहरूको दोष र सजायबाट बचाउनुभयो, चाहे हाम्रा पापहरू बितेको समयमा, वर्तमान समयमा गरिएका वा भविष्यमा गरिने पापहरू किन नहोऊन् । मुक्तिदाता प्रभु मर्नुभएको बेलामा हामीले कुनै पाप गरेका थिएनौं, तर त्यत्ति बेलामा यी हाम्रा पापहरू सबै निक्कै टाढामा हुने भविष्यमा गरिने अधर्महरू थिए । यसर्थ उहाँको त्राणात्मक मृत्युले यी सबै पापहरूको प्रायश्चित्त गर्‍यो । तर सुसमाचारका सत्यताहरूमध्ये यो सत्यता सरल र सुस्पष्ट भए पनि मानिसले यो ग्रहण गर्न र स्वीकार गर्न कति गाह्रो मान्छ । हाम्रो मुक्ति धर्मकर्महरू वा सुकर्महरूमा निर्भर गर्दैन । इसाई जीवन जिएर कुनै पनि मानिस कुनै हालतमा पनि ख्रीष्टचान बन्दैन । अनि असल मानिसहरू स्वर्ग जाँदैनन् । पवित्र बाइबलको बलियो साक्षी यही हो: मानिसले मुक्ति

कमाउन सक्दैन; मुक्ति उसको पुण्यफल हुँदै होइन (एफेसी २:९; रोमी ३:२०; रोमी ४:४-५; रोमी ९:१६; रोमी ११:६; गलाती २:१६ र ३:११) । मानिसले आफूलाई कुनै हालतमा पनि बचाउन सक्दैन । उसका सुकर्महरू के, उसका धर्मकर्महरू के, यी कुराहरू परमेश्वरको दृष्टिमा थोत्रो थाङ्ना पो हुन् (यशैया ६४:६) । मानिसले इसाई जीवन जिएर ख्रीष्टचान कहाँ हुन सक्छ र? मानिसभित्र इसाई जीवन जिउने शक्ति नै हुँदैन । अनि धर्मी मानिसहरू स्वर्ग जाँदैनन्; किनकि स्वर्ग जाने मानिसहरू सबै पापी मानिस हुन्, परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा मुक्ति पाएकाहरू हुन् ।

सुकर्महरूद्वारा मुक्ति कमाउँदैन । सुकर्महरू त मुक्ति पाएको प्रतिफल हुन् । जसको मुक्तिको साँचो अनुभव भएको छ, उसको जीवनमा सुकर्महरू देखा पर्छन्-पर्छन् । यसकारण यस पदमा हामी यसो पढ्छौं: 'हामी स्वयम्ले गरेका धर्मका कामहरूद्वारा होइन, तर परमेश्वरले आफ्नै कृपाअनुसार हामीलाई बचाउनुभयो।' हामीलाई मुक्ति दिनुचाहिँ परमेश्वरको कृपाको काम हो । उहाँले हामीलाई न्यायमा हाम्रा कामहरूको उचित प्रतिफल दिनुभएको भए, हामीमध्ये कसैले पनि मुक्ति पाउने-थिएन । किनभने पापी मानिसहरूलाई दण्ड दिनुपर्छ भन्ने माग न्यायको माग हो । तर न्यायले माग गरेको कुरा कृपाले प्रबन्ध गरेको छ । कृपाले आफले रचेको धर्मी उपायद्वारा हाम्रो पापको दण्ड हटाइदिएको छ ।

परमेश्वरले हामीलाई बचाउनुभयो, कसरी? नयाँ जन्मको स्नानद्वारा नै । प्रभुकाहाँ फर्केको मानिस एउटा नयाँ सृष्टि भएको हो (२ कोरिन्थी ५:१७), जुन कुरा यहाँ नयाँ जन्मको स्नान भनिएको छ । यही स्नानको चित्र लिएर प्रभु येशूले आफ्ना चेलाहरूलाई सिकाउनुभयो, कि नयाँ जन्मको निम्ति एउटै स्नानले पुग्छ, तर दिनदिनै हामीमा मैला लागेका खोटहरू पखाल्न हामीलाई घरिघरि हातखुट्टा धुनु आवश्यक पर्छ (यूहन्ना १३:१०) । पानीको बप्तिस्मासित नयाँ जन्मको स्नानको कुनै सम्बन्ध नै छैन । नयाँ जन्मको स्नानमा हाम्रो शरीर नुहाउँदैन, तर यो त हामीलाई नैतिक शुद्धता प्रधान गरिदिने परमेश्वरको वचनद्वारा पूरा हुने काम हो (यूहन्ना १५:३) । पानीको बप्तिस्मा यस आत्मिक स्नानको प्रतीक पनि

होइन, तर रोमी ६:४ पदअनुसार ख्रीष्टसँग गाडिएको हाम्रो दफन भएको चित्र पो हो ।

हाम्रो नयाँ जन्मचाहिँ पवित्र आत्माद्वारा ल्याइएको नवीकरण पनि भनिन्छ । उहाँले पुरानो मानिसलाई नयाँ लुगा लगाउनुहुन्न, तर पुरानो लुगामा नयाँ मानिस पो हाल्नुहुन्छ । पवित्र आत्माले परमेश्वरको वचनद्वारा हामीमा यो परिवर्तन ल्याउनुहुन्छ ।

तीतस ३:६: 'जुन पवित्र आत्मा परमेश्वरले येशू ख्रीष्ट हाम्रा मुक्तिदाताद्वारा हामीमाथि प्रशस्त गरी खन्याउनुभयो ।' नयाँ जन्म पाएको हरेक विश्वासीभित्र उसले मुक्ति पाएको क्षणदेखि पवित्र आत्मा वास गर्नुहुन्छ । हामीमा यो अद्भुत, महिमित परिवर्तनरूपी नवीकरण ल्याउनका निम्ति पवित्र आत्मा यथेष्ट, बिलकुल काफो हुनुहुन्छ । अनि हाम्रा मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टद्वारा पवित्र आत्मा हामीमा आउनुहुन्छ ।

उहिले मिस्रको राजा फाराओको राजभण्डारको भरिपूरी याकूबका छोराहरूले यूसुफमार्फत प्राप्त गरेका थिए, ठीक त्यस्तै परमेश्वरका सबै आशिषहरू, अँ, अपार, वर्णन गर्न नसकिने आशिषरूपी पवित्र आत्मा पनि प्रभु येशूमार्फत हामीकहाँ आउनुहुन्छ । यसर्थ याकूबका छोराहरूका निम्ति यूसुफ जे थिए, त्यही हाम्रा निम्ति प्रभु येशू हुनुहुन्छ । तब यस सन्दर्भमा हामी उहाँलाई आफ्ना यूसुफ मात्र सक्दा रहेछौं ।

हाम्रो मुक्तिको सम्बन्धमा यस खण्डमा त्रिएक परमेश्वरको एक-एक व्यक्तिको नाम लिइएको छ: हाम्रो मुक्तिमा तीतस ३:४ पदअनुसार परमेश्वर पिताको भूमिका, तीतस ३:५ पदअनुसार पवित्र आत्माको भूमिका, र तीतस ३:६ पदअनुसार परमेश्वरको पुत्र येशू ख्रीष्टको भूमिका रहेछ ।

तीतस ३:७: 'यस हेतुले कि उहाँको अनुग्रहद्वारा धर्मा ठहरिएर हामी अनन्त जीवनको आशाअनुसार हकवाला बन्न सकौं ।' हाम्रो नयाँ जन्मको नतिजा के भयो ? एक, परमेश्वरले हामीलाई आफ्नो अद्भुत काम गर्ने अनुग्रहद्वारा धर्मा ठहराउनुभयो; किनभने ख्रीष्ट येशूमा पापबाट छुटकारा पाउने दाम छ । दुई, हामी हकवाला भएका छौं; यसकारण परमेश्वरले

आफूलाई प्रेम गर्नेहरूका निम्ति जेजति तयार गर्नुभएको छ, त्यो सबै हाम्रै भएको छ। अनन्त-अनन्तसम्म ख्रीष्ट येशूसँग रहिरहनु र उहाँजस्तो हुनु हाम्रो आशा हो। यस आशामा समावेश नभएको, त्यसमा आँट्न नसकिने कुनचाहिँ कुरा होला, मलाई भन्नुहोस् !

तीतस ३:८: 'यो एउटा विश्वासयोग्य वचन हो' भनेर पावलले भन्दाखेरि तिनले कि त अधिको खण्डमा भनेको कुरा, कि त यस पदको बाँकी कुरा सङ्केत गरेका हुन सक्छ। परमेश्वरले प्रबन्ध गर्नुभएको मुक्ति महान् छ; अनि यही मुक्ति हाम्रो अनुभव भएको हो। तब हामी कस्तो प्रकारको जीवन जिउनुपर्छ त? के हामी यस उच्च बोलावटको योग्य चालअनुसार जिउनुपर्दैन र? पावलले यहाँ यसमा जोड दिन खोजेका हामीलाई लाग्छ।

तीतसले क्रेटमा आफ्नो सेवकाइमा यी कुराहरूमा अर्थात् तीतस ३:१-७ पदको खण्डमा प्रस्तुत गरिएका कुराहरूमा जोड र आग्रह गर्नुपर्छ; किनभने ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले असल कामहरूमा लागि रहने कुरामाथि ध्यान दिनुपर्छ। अब असल कामहरूको कुरा आयो। यस शब्दको अर्थ सन्दर्भअनुसार कहिलेकाहीं 'इमानदार रोजगार' हुन सक्ला, तर यहाँ, यस ठाउँमा हामीले यस शब्दको अर्थ यसरी सीमित राख्नुहुँदैन, तर यसको अर्थ 'असल कामहरू' नै हो। असल र लाभदायक यो शिक्षा मानिन्छ, जुन शिक्षाले इसाई विश्वासको अङ्गीकारसित मिल्ने व्यवहारको माग गर्छ। किनकि हाम्रो सबै शिक्षामा व्यक्तिगत व्यावहारिकता हुनुपर्छ।

तीतस ३:९: ख्रीष्ट येशूका निम्ति गरिने सेवकाइमा पासा र फन्दाहरू आउँछन्, जसबाट हामी उम्कनुपर्छ, जोगिनुपर्छ। पावलको जमानामा शुद्ध र अशुद्ध खानेकुराहरू, विश्राम-दिनमा मान्नुपर्ने व्यर्थका रीतिहरू र मनाउनुपर्ने अन्य 'पवित्र' दिनहरूको विषयमा मूर्ख विवादहरू चलथे, अनि वंशावलीहरूको सम्बन्धमा पनि व्यर्थ तर्कवितर्कहरू उठ्थे। मानिसहरू र स्वर्गदूतहरूको वंश छ रे। मोशाको व्यवस्थामाथि थपिएका नियम-उपनियमहरूको विषयमा आपसमा कलहहरू मच्चिन्थे। यी बेफाइदाका र व्यर्थका कुराहरूदेखि पावललाई पूरा अमन भएको, तिनी पूरा विरक्त भएका थिए।

वर्तमान समयमा प्रभुका दासदासीहरूले पावलले यहाँ दिएको सल्लाह मनमा राख्नुपर्छ, र निम्न कुराहरूबाट पर बस्नुपर्छ, जस्तै:

क) हामी विधि र रीतिहरूमा बढी चिन्ता गरेर आत्मिक वास्तविकताहरू बिर्सनुदेखि पर बस्नुपर्छ । यहाँ हामी यसका निम्ति एउटा उदाहरण दिन्छौं: प्रभुभोजमा दाखमद्य कि दाखरस चलाउने, खमीरे वा अखमिरे रोटी, एउटा प्याला र विभिन्न साना कचौराहरू प्रयोग गर्ने पुराना प्रश्नहरू हुन्, जसको विषयमा वादविवाद गर्नुहुँदैन । के पवित्र बाइबलमा यीभन्दा महत्त्वपूर्ण कुराहरू छैनन् र? के यी कुराहरू बाइबलका मुख्य कुराहरू हुन्?

ख) हामी शब्दहरूको विषयमा वितण्डा, निरर्थक तर्कहरू, विना-कारण भैंभगडाहरू गर्नुदेखि पर बस्नुपर्छ ।

ग) हामी कुनै एउटै तथ्य वा सत्यताको एउटै अंश वा एउटै पक्ष लिएर अरू सबै कुराहरू बेवास्ता गर्नुदेखि पर बस्नुपर्छ ।

घ) हामी पवित्र धर्मशास्त्र बाइबलका व्यक्तिहरू, चीजहरू र घटनाहरूमा साङ्केतिक अर्थ खोजेर निकाल्दा हददेखि बाहिर गएर तिनमा असङ्गत अनर्थसम्म लगाइदिने व्यर्थका प्रयासहरू गर्नुदेखि पर बस्नुपर्छ ।

ङ) हामी धर्मविज्ञानको सम्बन्धमा छिद्रान्वेषी हुनुदेखि पर बस्नुपर्छ; किनभने यसबाट कसैलाई कुनै लाभ हुँदैन ।

च) हामी परमेश्वरको वचनरूपी मूलबाटो छोडेर राजनीतिरूपी चोरबाटाहरूतिर लाग्नुदेखि पर बस्नुपर्छ । फलानो र ढिकानो विषयको विरोधमा इसाई आन्दोलनहरूमा भड्केर जानुहुँदैन ।

यीजस्ता कुराहरूमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले आफ्नो अमूल्य समय खेर फाल्नु कति दुःखलाग्दो कुरा हो, अँ, नष्ट भइरहेको संसारका निम्ति यो कति घातक हो ।

तीतस ३:१०: यस्ता ससाना कुराहरूमा महत्त्व राख्ने मानिस विभाजन ल्याउने विधर्मा मानिस^५ हो । त्यस मानिसले जहिले पनि एउटै कुरा मात्र भन्न जान्दछ; त्यसको सितारमा एउटै मात्र तार छ, अनि त्यसले त्यो एउटै तार नचुँडिएसम्म बजाइदिन्छ । थोरै समयभित्र त्यसले आफ्नो वरिपरि नकारवादीहरूबाट एउटा गुट बनाइदिन्छ र अरूलाई खेदिदिन्छ । आफ्नो कठपुतली र सोख मानिएको एउटै शिक्षा मात्र त्यसले के छोड्थ्यो र ? यो कुशिक्षा छोड्नुभन्दा त्यसले बरु मण्डलीलाई फुटाउँछ । तर कुनै पनि मण्डलीले विधर्मा मानिसको यो कुव्यवहार सहनुपर्दैन । एक-दुई पल्ट चेताउनी दिएपछि त्यसले सुन्न मानेन र सुधार ग्रहण गर्दैन भने, त्यसलाई स्थानीय मण्डलीले आफ्नो सङ्गतिदेखि बहिष्कार गर्नुपर्छ; अनि खीष्ट-विश्वासीहरूले त्यससित साथी-सङ्गत गर्नुहुँदैन । आशा छ, यस प्रकारको निर्वासनको तित्त अनुभवले त्यसलाई पश्चात्तापी तुल्याउँछ कि, र परमेश्वरको वचनको सम्बन्धमा त्यसले एक दिन सन्तुलित धारणा अपनाउँछ कि ?

तीतस ३:११: यस विषयमा 'यस्तो मानिसबाट खतरा आउँदैन' भन्ने विचार कसैले नलिओस् ! किनभने यस्तो मानिसबाट मण्डलीका निम्ति ठूलो खतरा आउँछ । प्रेरित पावलले त्यस मानिसलाई दण्डको आज्ञा दिइसके; त्यो त कुबाटोमा लागेको मानिस हो, जसले पाप गरिरहन्छ, र आफूले आफूलाई दोषी ठहराइसक्यो । त्यसको व्यवहारले इसाई धर्मको वास्तविक रूप होइन, तर त्यसको कुरूप प्रस्तुत गर्छ । गुटबन्दी गरेर त्यसले पाप गरेको छ । त्यो आफैमा दोषी भएको छ; किनभने त्यसले मण्डलीका जिम्मेवार व्यक्तिहरूको चेताउनी के लिनथ्यो र ? त्यस हठधर्माले आफ्नो दुष्टता के छोड्थ्यो र ? अहह, त्यसले त्यो भन् आफ्नो अँगालोमा पो हाल्दो रहेछ !

खण्ड ६) तीतस ३:१२-१५: समाप्ति

तीतस ३:१२: यस पत्रको अन्तमा पावलले तीतसलाई केही अन्तिम निर्देशनहरू दिन्छन् । पावलले तीतसलाई सहायता गर्न कि त अर्तेमासलाई कि त तुखिकसलाई क्रेटमा पठाउन चाहे । तुखिकसको कुरा हामीले नयाँ नियममा अघि पढेका छौं (प्रेरित २०:४; एफेसी ६:२१; कलस्सी ४:७) । तर अर्तेमास को थिए, सो हामी जान्दैनौं । २ तिमोथी ४:१२ पदबाट के बुझिन्छ भने, अन्तमा पावलले तुखिकसलाई क्रेटमा होइन, तर एफेससमा पठाइदिए । हुन सक्छ, अर्तेमासले पछिबाट क्रेटमा तीतसको ठाउँ लिए होलान् । किनकि अर्तेमास क्रेटमा पुग्नेबित्तिकै तीतसले निकापोलिसतिर यात्रा गर्नेथिए, जुन शहरमा पावलले हिउँदका जाँडो महिनाहरू काट्ने विचार गरे ।

नयाँ नियमको समयमा कम्तीमा निकापोलिस नाम गरेका सातवटा शहरहरू थिए; तर अधिक टिप्पणीकारहरूले के भन्छन् भने, एपिरुसको नजिकै भएको निकापोलिसचाहिँ पावलले भनेको निकापोलिस शहर हुनुपरेको होला, जुन शहर पश्चिम ग्रीसमा अवस्थित थियो ।

तीतस ३:१३: व्यवस्थाको गुरु जेनास र अपोल्लोसचाहिँ तीतसकहाँ पाहुना बस्न आउन लागेका थिए । हुन सक्छ, यी दुईजनाले पावलको यो पत्र बोकेर तीतसलाई दिए होलान् । अनि त्यस जमानामा दुई प्रकारका विधानहरू वा कानुनहरू थिए: मोशाको व्यवस्थारूपी एउटा धार्मिक कानुन थियो र रोमी सरकारको कानुन पनि थियो । मोशाको व्यवस्था जात्रे मानिस शास्त्री हुन्थ्यो भने देशको कानुन जात्रे मानिस वकील हुन्थ्यो ।

अनि जेनास कुनचाहिँ कानुनको गुरु थिए, सो हामीलाई निर्णय गर्न गाह्रो पर्छ; यो निर्णय हामी तपाईंको जिम्मामा छोडिदिन्छौं। ठीक छ, एक क्षण मानिलिऔं, जेनास व्यवस्थाको गुरु थिए; किनकि व्यवस्थाको गुरु भएको नाताले तिनले तीतसलाई निक्कै सहायता गर्न सक्नेथिए, जसले मोशाको व्यवस्थाको सम्बन्धमा कहिल्यै टुङ्गोमा ल्याउन नसकिने विवादहरू दमन गर्नुपरेको थियो (तीतस ३:९)। अनि यदि जेनास वकील थिए भने, तिनी इमानदार वकील भएका हुनुपर्छ।

अनि अपोल्लोसचाहिँ? नयाँ नियममा एकजना अपोल्लोसको विषयमा लेखिएको छ, जसको नाम प्रेरित १८:२४-२८ पदको खण्डमा र कोरिन्थीको पहिलो पत्रमा उल्लेख गरिएको छ। हुन सक्छ, यहाँको अपोल्लोस त्यही व्यक्ति हुन्। अनि जब पावलले तीतसलाई 'यात्रामा तिनीहरूलाई केही परसम्म पुऱ्याइदेऊ' भनेर लेखे, तब तिनले उनलाई क्रेटमा होउन्जेल यी दुईजनाको अथिति-सत्कार गर्नु र त्यहाँबाट अघि बढ्ने बेलामा यिनीहरूलाई यात्राको लागि खाँचो परेको सबै कुराहरूको प्रबन्ध गर्नु भन्ने कुरा यस आदेशमा समावेश गरेका छन्।

तीतस ३:१४: 'हाम्रा मानिसहरूले सिक्नुपर्छ' भनेर जुन कुरा पावलले तीतसलाई लेखे, त्यो कुरा उनले अरू ख्रीष्ट-विश्वासीहरूलाई सिकाउनुपरेको थियो। उनीहरूले अथिति-सत्कार गर्न सिक्नुपर्छ। उनीहरूले बिरामीहरू र दुःखमा परेकाहरूको वास्ता गर्न सकिनुपर्छ। अनि उनीहरूले खाँचोमा परेकाहरूप्रति उदारचित्त हुन सिक्नुपर्छ। आफ्ना आवश्यकताहरू र खाँचोहरू पूरा गर्नुको साथसाथै ख्रीष्ट-विश्वासीहरूले गरिब-दुःखीहरूलाई सहयोग गर्न सक्नलाई परिश्रम गर्नु र पैसा कमाउनुपर्छ (एफेसी ४:२८^ब)। यो दर्शन कसले पढेको छ? यो त हाम्रो विशिष्ट इसाई दर्शन हो, र हाम्रै दर्शन हुनुपर्छ। यसरी नै स्वार्थले पूर्ण जीवन जिउनुदेखि हामी बाँच्नुपर्छ। यसरी नै फलहीन, बर्बाद गरिएको, व्यर्थ जीवनको दुःखान्त हुनुदेखि हामी जोगिनुपर्छ।

तीतस ३:१५: यस पत्रको अन्तमा विभिन्न अभिवादनहरू छन्। यी अभिवादनहरू हामीले अति साधारण र महत्त्वहीन ठान्नुहुँदैन। किनकि जुन

देशहरूमा ख्रीष्ट-विश्वासीहरू अल्प-सङ्ख्यामा र थोरै छन्, जहाँ उनीहरूलाई घृणा गरिन्छ र उनीहरू सतावटमा परेका हुन्छन्, ती देशहरूमा जिउने विश्वासीहरूका निम्ति यस प्रकारका दयाले पूर्ण शब्दहरूद्वारा कति ठूलो प्रेम, मित्रता र उत्साह प्रकट हुन्छ, सो हामीले भुल्नुहुँदैन ।

प्रेरित पावलसँग भएका सबै भाइहरूले तीतसलाई अभिवादन पठाएका छन् । अनि पावललाई र तिनको टोलीलाई विश्वासमा प्रेम गर्नेहरूलाई तीतसले पावलको तर्फबाट विशेष अभिवादन सुनाउनुपरेको थियो । अबचाहिँ पावलले आफ्नो जीवनको प्रबल गरेको मुख्य विषयमा अर्थात् प्रभु येशूको अनुग्रहमा फर्केर आफ्नो यो पत्र यसरी नै अन्त्याउँछन्:

‘तिमीहरू सबैसँग अनुग्रह भइरहोस् । आमेन !’

ENDNOTES:

- 1) **1:1:** See Ephesians 1 and Romans 9 for fuller treatment of election.
- 2) **1:6:** Many believe that while divorce is sometimes valid, a church *officer* should not be a divorced person.
- 3) **2:7:** As so often (see NKJV footnotes), omissions are favored by the critical text, which is based largely on the oldest extant manuscripts, coming chiefly from Egypt. The KJV and NKJV favor the traditional text, (TR), which is usually, but by no means always, supported by the majority of manuscripts as well (majority text).
- 4) **2:14:** It sounds quaint today, because the meaning of “peculiar” has changed. The KJV is a very accurate translation; most so-called “errors” are, as here too, due to nearly four centuries of changes in English.
- 5) **3:10:** The word *heretic* (KJV) is from a Greek word meaning factious or *divisive* (NKJV). A person who splits churches usually teaches some false or “heretical” doctrine, but this is a later development of the word *hairetikos* itself.

BIBLIOGRAPHY

Bates, Edward Herbert. *Spiritual Thoughts from the Scriptures of Truth*. London: Pickering and Inglis, n.d.

Bernard, J. H. *The Pastoral Epistles*. Cambridge: University Press, 1899.

Erdman, Charles R. *The Pastoral Epistles of Paul*. Philadelphia: Westminster Press, 1923.

Fairbairn, Patrick. *Commentary on the Pastoral Epistles*. Edinburgh: T. & T. Clark, 1874.

Guthrie, Donald. *The Pastoral Epistles*, (TBC). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1957.

Hiebert, D. Edmond. *First Timothy*. Chicago: Moody Press, 1957.

_____. *Second Timothy*. Chicago: Moody Press, 1958.

_____. *Titus and Philemon*. Chicago: Moody Press, 1957.

Ironside, H. A. *Addresses, Lectures, Expositions on Timothy, Titus, and Philemon*. New York: Loizeaux Bros., 1947.

Kelly, William. *An Exposition of the Epistle of Paul to Titus*. London: Weston, 1901.

_____. *An Exposition of the Two Epistles to Timothy*, 3d Ed. Oak Park, IL: Bible Truth Publishers, n.d.

Kent, Homer A. *The Pastoral Epistles*. Chicago: Moody Press, 1958.

King, Guy H. *A Leader Led: A Devotional Study of I Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

_____. *To My Son: An Expository Study of II Timothy*. Fort Washington, Pa.: Christian Literature Crusade, 1944.

Lilley, J. P. *'The Pastoral Epistles' Handbooks for Bible Classes*. Edinburgh, Scotland: T & T Clark, 1901.

Lock, Walter. *A Critical and Exegetical Commentary on the Pastoral Epistles* (ICC). Edinburgh: T. & T. Clark, 1924.

Moule, H. C. G. *Studies in II Timothy*. Grand Rapids: Kregel Publications, 1977.

Plummer, Alfred. *The Pastoral Epistles*. New York: George H. Doran Company, n.d.

Smith, Hamilton. *The Second Epistle to Timothy*. Wooler, Northumberland, England: Central Bible Hammond Trust Ltd., n.d.

Stock, Eugene. *Plain Talks on the Pastoral Epistles*. London: R. Scott, 1914.

Van Oosterzee, J. J. 'The Pastoral Letters.' *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 23. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, n.d.

Vine, W. E. *Exposition of the Epistles to Timothy*. London: Pickering & Inglis, 1925.

Wuest, Kenneth S. *The Pastoral Epistles in the Greek New Testament*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1953.

विलियम म्याक डोनाल्डका अन्य टिप्पणीहरू र अन्य आत्मिक पुस्तक-पुस्तिकाहरू तपाईंले हाम्रो निम्न web-page बाट डाउन-लोड गरेर पढ्न सक्नुहुन्छ: www.nbcinepal.org

हामीसित सम्पर्क गर्न हाम्रो ठेगाना: nbcinepal@gmail.com

विलियम म्याक डोनाल्डका अरू किताबहरू यस प्रकारका छन्:

- १) साँचो चेलापन
- २) मामुली जीवनभन्दा उच्च जीवन
- ३) आफ्नो भविष्यको विषयमा सोचुहोस् !
- ४) प्रश्नमाथि प्रश्न - जवाफ कसले दिने ?
- ५) अब यो परमेश्वरको अचम्मको अनुग्रह
- ६) मेरो हृदय, मेरो जीवन र मेरो सबै थोक
- ७) त्यो बिर्सको आज्ञा: पवित्र होओ !
- ८) मत्तीको सुसमाचारको टिप्पणी
- ९) मर्कूसको सुसमाचारको टिप्पणी
- १०) लूकाको सुसमाचारको टिप्पणी
- ११) यूहन्नाको सुसमाचारको टिप्पणी
- १२) प्रेरितको पुस्तकको टिप्पणी
- १३) रोमीको पुस्तकको टिप्पणी
- १४) पहिलो कोरिन्थीको टिप्पणी
- १५) गलातीको पुस्तकको टिप्पणी
- १६) थेस्सलोनिकीहरूका पहिलो र दोस्रो पत्रको टिप्पणी
- १७) हिब्रूहरूको पुस्तकको टिप्पणी
- १८) याकूबको पुस्तकको टिप्पणी
- १९) १ र २ पत्रसका पत्र र यहूदाको पत्रको टिप्पणी
- २०) १-३ यूहन्नाका पत्रको टिप्पणी
- २१) प्रकाशको पुस्तकको टिप्पणी

यी किताबहरू तपाईंले निम्न ठेगानाहरूबाट पाउन सक्नुहुन्छ:

Maranatha Books and Stationaries

Chabahil Chowk

P.O. Kathmandu

Nepal

Phone No. 00977/9841275267 or 00977/14478738